

Szerkesztőség: Hadóhivatal és nyomda: Bulev. Regele Ferenc (József főherceg ut.) 4. Telefon: 151. — Sürögnyom: Közlöny, Arad — Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Előadása a rotációs nyomás. Mészárosi és Pócsa vezrel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 840. félévre 420. negyedévre 210. havonta 70. Letételek: Külföldre havonta 50. Letételek többi: —. Éves szám 3. Letételek: Vasárnap 5. Letételek: (Bucurestiben 50. ban letételek). Hirdetések tarifa szerint: —.

49-ik évfolyam, 209. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Vasárnap, 1933. szeptember 17

Dikteurópa kora

Kreáljunk, némi joggal, gróf Coudenhove-Calergi államtag szóképzése után a Páneurópa mellé új szót, ami Dikteurópanak hangzik. Több benne a realitás, a dolgokkal való szembenézés, maibb és igazibb szó, mint a nemes és fantasztá grófé. Páneurópát a gróf első könyvében 1930-ra jósolta be. Három évvel később e jóslásból: — külsőt a Dikteurópa. Azon a hosszú folyosón, amelyen keresztül a vatikáni képtárból a vatikáni szoborgyűjteményig ér az ember, még egy régebbi földrajzi alakulattal találkozunk, mint a Calergi Páneurópája. A falakon két oldalt pompás és fantasztikus elképzelésű térképek sora feszül: itt találkozunk azzal a rajzzal, amely Európát és Ázsiát egy földrésznek merete nyilvánítani, elnevezvén összeolvasztott területüket Euráziának. Ez az elképzelés sem sikerült. Sikere csak az egyfajta földrajz-politikai Európának van — legalább most, ebben a pillanatban, így látszik — a diktátorok Európájának. Innét az elnevezés: „Dikteurópa”. Copyright by: 1933.

Egyfelől Mussolini már megedződött keretek között, másfelől Hitler tulesvén a német diktatura első forradalmi stádiumán, még közelebb hozzánk Dollfuss és Strahemberg Rüdiger, kovácsolván egy készülő osztrák fascizmus vaskerekeit, míg keleten, szája sarkában a pipával, Stalin fővárosai a diktátorok Európájának. Közülük három, az olasz premier, a német kancellár és az orosz vezér, lenről, a nép öléből jöttek. Mind a három markáns politikai figurának át kellett usznia a nyomor forradalmisító éhség-fürdejét, hogy a megváltozott államképzést a diktatura formájában keressék. De ugyanakkor, velünk együtt, átesett minden történelmi dekadencián és forradalmon maga az ország is, amelyek ma az élén állanak. Minden európai állam a háború végeztével kannyarót kapott. Veszedelmes gyermekbetegségeken estek át az újra határolt és újjászületett földterületek akár győztek, akár legyőzettek. A rövid lejárati baloldali forradalmak csödjé: nem egyedül a kormányképesség gyengeségén mult. A kapitalis falanxa erősebb kövekből épült, mint a baloldali forradalmak ideiglenes barrikádjai. Objektív elme azt is megállapíthatja, hogy a szocialistáknak nincsen igazuk, amikor a fascizmus kritikájában azt a tetszetős érvet vetik fel, hogy ez az új állami malter leginkább abból a keverékből származott, amely a töké képviselést, a reakció kiszolgálását és tradíciók konzervatív megőrzését jelenti. Ezt még maga Giovanni Zibordi is elismeri, aki szocialista. Hires könyvében „Critica socialista del fascismo”, nem ezeket a motívumokat jelöli döntőnek. Viszont a fascistáknak sincs igazuk, ha ezeket a gyökereket tagadják. Mindez benne van például az olasz diktaturában, még akkor is, ha csak harmadsorban. A diktatura gondolatát termékeny talajba ültették el: a fáradt, kiábrándult s önmagukkal már-már tehetetlen nemzetek letargiájába belesüvitett Mussolini, Hitler és Stalin elvitázhatatlan ereje. Három autódidakta, három self-made-man, egy könnöves, egy szobafestő és egy paraszt, kikiáltották Dikteurópa!

Persze mindegyik a maga nemzeti formájára! A divat produkál néha olyan ötletet, amelyet a franciák franciásan, a németek németesen és a pesti hölgyek pestiesen oldanak meg. Egy színes sálát másképp visel a pesti nő, másképp a párisi, vagy a bucuresti. A diktatura inge sehol sem egy színű. Itt fekete, ott barna, amott vörös. Még a szövege sem az, az anyaga is más. Csak éppen ing, tehát uniformis. Mintha ez a divathasonlat nem is volna véletlen. Bolognában, még Mussolini előtt, volt egy ucca, „Via dei Mussolini”. E név a kereskedőkre vonatkozott, kik divatos selymet árultak, kisázsiai, mossuli árut, röviden mousselin. Mussolini nevének eredete, s erre velencei dokumentumok is vannak, ezekhez a mousselinekhez ér el. A diktaturák mossuli divatiát Mussolini kreálta. S az se véletlen, hogy a csecsemő Mussolinit Benitonak keresztelték, azután a Benito Juarez után, aki Miksa császár ellen megszervezte a mexikói forradalmat.

A hatalom akarása Nietzsche filozófiájának kardinális pontja. De ez néha olyan akaratos és

A dunai államok gazdasági megszervezéséről tárgyal a magyar külügyminiszter Párisban

A francia és német hivatalos körök rokonszenvvel fogadják a párisi látogatást — A francia-magyar kapcsolatok kibővítése

Berlinből jelentik: A német hivatalos körök szimpátiával figyelik Kánya magyar külügyminiszter párisi tanácskozásait. A Telegraphen Union távirata ügynökség ma komünikét juttatott el a német lapokhoz, amely rámutat arra, hogy az eddigi párisi diplomáciai látogatásoknak rendszerint németellenes jellegük volt. Kánya látogatása örvendetes jelenségnek könyvelhető el, mert a magyar külügyminiszter olyan elveket fog képviselni Franciaországgal szemben, amelyekhez Németország is hozzájárul. Az egyenjogúság, a leszerelés és gazdasági kérdések megoldása Magyarország számára is létérdek.

Párisi jelentések szerint Kánya ma délelőtt meglátogatta Paul Boncour. A magyar külügyminiszter hétfőn tér vissza Magyarországra, ahonnan rövid tartózkodás után Genf-be utazik. Október végén Kánya Törökországba tesz látogatást. A francia külügyi hivatal a mai tanácskozásokról a következő jelentést adta ki:

A magyar külügyminiszter genfi útja előtt személyes érintkezést keresett francia kollégájával. A mai szívélyes hangú megbeszélés során a két külügyminiszter kifejezésre juttatta a két ország közötti baráti érzelmeket. A tanácskozások alkalmával megvitatásra került a francia-magyar gazdasági kapcsolatok kérdése. Paul Boncour külügyminiszter hangsúlyozta, hogy a francia kormány állandó érdeklődéssel viseltetik Középeurópa gazdasági megszervezésének ügye iránt. Kánya külügyminiszter kifejtette, hogy melyek azok a legkedvezőbb feltételek, amelyek az érdekelte államok együttműködését elősegíthetik és amelyek nélkül gyakorlati eredmények nem kaphatók el. A két külügyminiszter örömmel állapította meg, hogy a francia-magyar kapcsolatok kibővítésére megvan a remény.

Kánya Kálmán magyar külügyminiszter báró Villányi Frigyes társaságában délután

logikátlan, hogy majdnem vallásnak, mythosznak vagy költeménynek érezzük.

Dikteurópanak valóban kialakult mythosza van. Rádiókon át is hozzánk vetődik Hitler egy-egy beszédének lázas, forrongó, mythikus Heilvisszhangja, százrek torkából. Ez a mythikus költemény nem sémák között születik, mint ahogy nem lehet séma a sterilizáció, vagy az antiszemitizmus. Ezek csak tünetei egy mythosznak, a mely földszíti a sovén nemzeti zászlót, ezt csak kitűzi a diktatura vára s a vár felvonó hidjai mögött szuronyos őrségeivel a nietzschei Wille zur Macht-tal centruma a világhistoria „Dikteurópa” című fejezetének. Majdnem bibliai folymat: a hogy az Isten az embert a maga képére teremtette, teremtik a diktátorok, a maguk nemzete formájára, magát a diktaturát. Egészen más gazdasági megoldása van például az olasz fascizmusnak, az ipar, a kereskedelem, vagy a munkabérek terén, mint amilyen megoldásokat Hitler kereskedelmi miniszteriuma tűzött maga elé s bizonyos, hogy ugyanez a megoldás más formájú lesz Ausztriában, de természetesen, hogy alapjaiban, más Szovjetországban. De mindegyik végső nevezője az, hogy az osztályharc a népek életében csak epizód. Mussolini 1923-ban, Rovigóban fej-

fél négy órakor a francia hadügyminiszteriumban tárgyalásokat folytatott Daladier miniszterelnökkel. A francia miniszterelnök és a magyar külügyminiszter tanácskozása fél órán át tartott. A megbeszélésekről sem francia, sem magyar részről nem adtak ki nyilatkozatot. Hétfőn délelőtt 11 órakor Lebrun köztársasági elnök Rambouldban fogadja a magyar külügyminisztert, aki Villányi magyar követ kíséretében jelenik meg a köztársasági elnök előtt. Délben egy órakor Paul Boncour francia külügyminiszter látja vendégül Kánya Kálmánt. Vasárnap délelőtt 11 órakor a párisi Magyar Házban tesz látogatást Kánya külügyminiszter, akinek tiszteletére felvonulnak a különböző párisi magyar egyesületek elnökei. Vasárnap délután ugyancsak Villányi társaságában autókirándulást tesz a külügyminiszter Páris környékére. Kánya párisi látogatásáról a Havos-ügynökség a következőket jelenti:

„A magyar külügyminiszter párisi megbeszélései kedvező benyomást keltettek, úgy a tárgyalások szívélyes hangja, mint ama készség következtében, amelyről Kánya külügyminiszter tanúságot tett”.

A jelentés kifejti még, hogy a tárgyalások kizárólag gazdasági kérdésekkel foglalkoztak és politikai megbeszélések nem kerültek szóba. A két államférfi annak a kérdésnek szentelte minden figyelmét, hogy miként volna lehetséges a középeurópai államok között olyan kétoldalu szerződéseket létrehozni, amelyek első állomását jelentenék a dunai államok gazdasági megszervezésének. Azon megbeszélések, amelyeket a francia külügyminiszter nemrégiben Párisban folytatott a bolgár külügyminiszterrel, jelentették a dunai államok gazdasági megszervezésére vonatkozó tervezet első pontját. Most a magyar külügyminiszterrel folytatott tárgyalások után Genfben a kisanant külügyminisztereivel akar Paul Boncour ebben az ügyben megbeszéléseket folytatni.

ette ki azt, hogy minden osztálynak az állameszmében kell egyesülnie. A fascista árpolitika önhatalmu ármegállapításai, üzletbezárásai, az új ártarifák megállapításai külön-külön egy-egy gazdasági lépést jelentettek s ezekkel a lépésekkel párhuzamosan egészen más megoldásokkal, de ilyen végcélal formálja Hitler az új német birodalom gazdasági traverzeit.

A kérdés, amely válaszra vár, így hangzik: Dikteurópa gyűrűjében hova tendál Magyarország, Jugoszlávia, Románia és Csehország?... Szül-e még a nép öle egy szláv Hitlert, vagy egy cseh Mussolinit?

Dikteurópa fejezete ott válik majd labilissá, ha a ma vezető diktátorai meghalnak. Ki veszi át az örökséget? Lesz-e diktátor „Nachwuchs”, vagy az alkotóval együtt összeomlik-e az alkotás maga? Csak addig él-e az ideológia, ameddig szuggerrájkák, vagy elpusztul a szuggesztörök nélkül, ha a tömeg újra ébred? Jós legyen, aki megmondja. Mindezfajta Európa megbukott, ma Dikteurópa áll, de ha a történelem meg is újrázza önmagát, van benne legalább annyi friss meglepetés, mint amennyi farsztó ismétlést adott már.

FEKETE TIVADAR.

Tizenhét tartományra osztja az országot az új közigazgatási törvény

A román delegáció párisi tárgyalásai egyelőre eredménytelenek — Benes terve a kisantant gazdasági együttműködéséről —

Titulescu és Jiftics fontos tárgyalásai

Párisból jelentik: A román delegáció, amely Párisban a külföldi hitelezőkkel tárgyal, memorandumot nyújtott át a hitelezők megbízottainak. A memorandumban a kormány rámutat arra, hogy Románia külkereskedelmi mérlege jelenleg passzív, ami teljesen lehetlenné teszi a fizetéseket. A helyzetet különösen az a körülmény súlyosította, hogy a gabonaművek ára az utóbbi évek folyamán egyre jobban hanyatlott s amíg Románia 1928-ban még 64 ezer vagon búzát és 74 ezer vagon tengerit vitt a külföldi piacokra, hogy elegendő devizához jusson, addig 1932-ben már 130 ezer vagon búzát és 232 ezer vagon tengerit kellett ugyanezen okból külföldön elhelyezni. Ebben az esztendőben azonban a helyzet úgy alakult, hogy nem lehet olyan mennyiségű gabonakészletet a külföldön elhelyezni, amelynek nyomán az adósságtörlesztések céljára elegendő deviza folya be. A kormány azt kéri a külföldi hitelezőktől, hogy szállítsák le az adósságok kamatait, csökkentsék a részlettörlesztési összegeket is és fogadják el a transzfermoratóriumot abban az értelemben, hogy a törlesztés és a befizetés ne Párisban, hanem a bucuresti-i Nemzeti Banknál történjen. A hitelezők ezzel az ajánlattal szemben egyelőre elutasító magatartást tanúsítanak.

A párisi román delegáció abban bízik, hogy sikerül a francia kormány intervenció segítségét igénybe venni. A delegáció már napokkal ezelőtt számított arra, hogy a francia kormány közbelép a hitelezőknél Románia érdekében, ez azonban eddig nem következett be. A Temps foglalkozik a transzfermoratórium kérdésével és ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy Titulescu közeli tanácskozásai könnyen elősegíthetik a hitelezőkkel keletkezett konfliktus elsimítását.

A prágai lapok nagy cikkeiben ismertetik Benes tervét, amelyet a kisantant-államok gazdasági együttműködéséről dolgozott ki. A tervezet állítólag már a kisantant közeli sinai tanácskozásán érdemi megvitatásra került. Benes elgondolása szerint a kisantant tagállamai a jövőben mellőznék a szokványos kereskedelmi szerződések megkötését és kereskedelmi, illetve gazdasági szövetségbe lépének. A tervezet — egyelőre három évre — pontosan szabályozza a kisantant tagállamainak termelését és fogyasztását és ezáltal olyan gazdasági alapot teremt meg, amely lehetővé teszi a krízis leküzdését. A termelés menetét a kisantant-államok vegyes bizottsága ellenőrizné és egyben felügyeletet gyakorolna a kivitel és az egységárak fölött is.

Egyes belgrádi lapok értesülése szerint a kisantant Sinaiába tervezett konferenciája elmarad, mert a külügyminiszterek Genfben ugyanis találkoznak és a konferenciát egyuttal itt tartják meg.

A Dimineata értesülése szerint a Kor-

WEISZ SIGFRIED R. T.

:: sütdőde és cukrászat ::

777 ünnepi kalácsok, kuglófok, diós-, mákosrudak és különféle torták az alant felsorolt helyeken kaphatók:

Welsz Jenő v. Szabadság-tér 18.

Zellinger Jakab v. Thököly-tér és Au-lich Lajos-uca sarok.

Kozma János a Főpostával szemben.

Tipol Pál v. Petőfi-uca.

Klein József Sugár-ut. 3453

Mac Lear multja

Irta: SZEKULA JENŐ.

Az uca feketéllett az emberek kíváncsi és izgató sokaságától a szálloda körül, ahol az amerikai tartózkodott. Sokan látni is szerették volna, halk éljenek is hangzottak a homályos kapuboltozatak alól abban a reményben, hogy az amerikai végre megjelenik az erkélyen és pénzt fog szórni a nép közé. De ez csalóka remény volt...

A tömeg lassanként oszladozni kezdett. A szálloda kivilágított ablakai mögül feltűnt egy magas és sötét árny. Az amerikai félrevonta a fehér-csipkés függönyt és kíváncsi pillantást vetett az uccára, azután lefeküdt aludni.

Maklári Mihálynak hívták az eredeti és becsületes nevén s csak a tengeren túl vette fel az angolosan csengő M. Mac Lear nevet. Mint szökevény és kalandos kereskedő került ki harminc év előtt Csigagóba: volt rikkanos, boltiszlaga, kalauz, gyógyszerész, földbérő, vendéglős és végül ékszerész, kétszer is nősült, vagyonos lányokat vett el, majd özvegyen maradt, s most deresedő fővel, de még a maga teljes férfierejében, elhatározta, hogy visszautazik a hazájába s itt is kiélvezi nagy gazdagságának minden gyönyörűségét. Csak egy hónap óta tartózkodott Pesten, de már mindenütt ismerték, amerre denervészintű gépkocsiján megfordult, nagy éttermekben előtte hajbókoltak a pincérek, a színházakban neki énekeltek a primadonnák, érette kaptak hajba a festett éjszakák aranyruhás szépségei. Gavallérosan költekezett, Naponta százakat dobált szét maga körül. De tellett. Mert dollárban kereste a pénzt, — s nagy vagyonának még a kamatait sem tudta elfecsérelni.

Reggel, hogy álmosan becsöngette a szobapincért, ez alázatosan jelentette neki.

— Egy ur várja a nagyságos urat, már reggel hat óra óta. Mindenáron be szeretne jutni. Mit csináljak?

- Nem fogadok kéregetőket.
- Azt mondta, hogy földje az urnak.
- Hova való?
- Balmazújvárosi.

Az amerikai zavarosan huncorgatott aranykeletes szemüvege mögül.

— Balmazújváros? Valóban. Én ugyan nem ott születtem. De többször megfordultam abban a városban. Hát csak engedje be. Várjon! Hogy is hívják csak az illetőt?

— Spitzer Mátyásnak.

Mac Laer elsápadt.

— Spitzer Mátyásnak? Nem téved? Jól hallotta?

— Amak mondta magát.

— Hát jó! Bejöhét, — mormogta az amerikai bosszusan.

Magában pedig ezt gondolta:

— Biztosan meg akar zsarolni!

Régen elfelejtett ifjúkori emlékek támadtak fel Mac Lear agyában a szürke s jelentéktelen név hallatára. Valamikor mint kereskedősegéd szolgált Spitzer Mátyás balmazújvárosi vasüzletében. S ott apránként ezer koronát elsikkasztott. Kisebb tételekben. De nem jöttek rá a deliktumaira, egy másik társát vették gyanuba, akit el is csaptak. Ő meg a lopott pénzeket Amerikába vitorlázott s ott megalapozta a szerencsésjét.

De most keserű szájaize támadt a reggeli vendéglőjára. Összeráncolt homlokkal morogta:

— Az öreg Spitzer meg akar zsarolni... talán kiszimatolt valamit a régi dolgokból. Am legyen! Az ezer koronáért ezer dollárt fogok fizetni. Aki nálam becsületesebb ember, az csaló!

Nagy meglepetésére azonban egy magas, szöke, igénytelen, sápadt és ijedtarcu fiatalember botorkált be a várt látogató helyett. A vendég zavarban volt. Háromszor és mélyen meghajolt Amerika hatalmas polgára előtt. Ez meg dühösen formáldt rá.

— Azt hittem, hogy az öreg Spitzerhez lesz szerencsém.

— Én a fia vagyok. — hebegte az ifjú elfogódott, halvány arcával.

— Vagy ugy? S az édesapja mit csinál?

— Meghalt. — jelentette az ifjú könnyes ábrázattal. — Tönkrement és azt nem bírta túlélni.

Az amerikai meghatódott.

— Mit tehetek az ön érdekében?

Ha szereti egészségét, **FERMENT** - ECETTEL savanyít Kapható mindenütt.

mány már a parlament első ülésén felveti a bizalmi kérdést. *Mihalache* ma délelőtt Bucures-tiben megbeszéléseket folytatott, majd pedig birtokára utazott.

Bucurestiből jelentik: Mint ismeretes, a kormány elkészítette azokat a törvényjavaslatokat, amelyeket az új parlamenti ülészekon benyújt. Az egyik legfontosabb törvényjavaslat a közigazgatás módosítása lesz, amely fenntartja ugyan a megyei decentralizációt és a megyék jelenlegi számát, de az országot tizenhét tartományra osztja fel, amelyeknek élén közigazgatási felügyelők állanak majd. A közoktatásügyi miniszterium a liceumok és tanítóképzők tantervét ismét nyolc osztályra osztja föl.

Itt írjuk meg, hogy *Mihalache* vidékre utazott. Ezt megelőzőleg nyilatkozott az Adeverulnak és kijelentette, hogy nem ellenfele a kormánynak. A sajtó és a közvélemény a szenzációkat keresi, őt azonban nem érdekli más, mint a lej, ami neki, a kormánynak és az egész országnak elsőrendű érdekét képviselő problémája. Kijelentette, hogy *Calinescu* alminiszter meglátogatta ugyan, de csak személyes kérdésben tárgyalt vele.

Moldovan Valér nyilatkozott az Adeverulnak és kijelentette, hogy a szovátai tilés tragikus alternative elé állította. Két olyan pajtás közé, mint *Maniu Gyula* és *Vajda Sándor*, gonosz kezek ellentéteket ékeltek. A szovátai gyűlés határozatainak szelid hangja biztosítékot nyújtott a párt kettészakadása ellen. *Maniu Gyulát* az ország nem nélkülözheti.

A *Tempo* című lap szerint a jövő héteni repülőgépen hazaérkezik *Miklós* herceg és résztvesz Sinaiában a Peles-kastély ünnepségén. *Mironescu* ma délután öt órakor megérkezett a fővárosba. A pályaudvaron a Kormány több tagja várta.

Titulescu Arádon és Jugoszlávián Keresztül hétfőn érkezik az országba.

Belgrádból jelentik: *Jiftics* jugoszláv külügyminiszter vasárnap reggel Szabadkára érkezik, ahol a külföldi utjáról hazatérő *Titulescu*val találkozik. A két külügyminiszter nagyon fontos és sürgős ügyekben folytat tanácskozást.

— Szeretném, ha megfogadna a szolgálatába.

— S mihez ért?

Az ifju hápogott. Végül bevalloffa, hogy ő ugyan nem ért semmihez. Semmi praktikus dologra nem tanították.

— Aztán tud-e cipőt suvikszolni, uramöcsém?

— Azt tudok.

— Hát jó! Akkor megfogadom titkáromnak.

Igy került az ifju Spitzer Mátyás az amerikai kézgyv szolgálatába. Sok dolga nem volt. (A cipőpuccolás is inkább ijesztgetésül szolgált.) Mint titkár, éjszakai kirándulásaira kísérte el hatalmas pártfogóját. Ez ugyan nem sok hasznát vehette neki. Jámbor és éreynes ifju volt. Még mulatni sem tudott.

Az öreg szerette volna az ifjút valamí lopáson rajtakapni, hogy ezzel is megengesztelje a saját háborgó lelkiismeretét. Valahányszor a fiatalember nyílt és becsületes arcába tekintett, — így rémlett, mintha a saját megelevenedett lelkiismeretét látná — amely emlékezteti őt ifjusága bűneire. De kísérletei nem sikerültek. Bár az amerikai sokféle alkalmat szolgáltatott az ifjunak különböző lopások elkövetésére, ez nem élt a helyzettel. A butaságig becsületes volt. Nem akarta a gazdáját megkárosítani.

Az amerikai tizezer pengőről kiállított csekket felejtett az asztalán, azzal a céllal, hogy a titkár ur elemelje. De ez visszaadta neki. Máskor meg ötvenfontos bankjegyeket hullatott ki szórazottan a nadrágzsebéből, hátha lépre megy a fiu és fölveszi. Nem csinált volna vele akkor semmi rosszat, még a pénzt is odaajándékozta volna, csak barátságosan megveregette volna a vállát.

— No, kend sem jobb a Deákné vásznánál!

(Ennyit mondott volna csupán neki.)

De nem így történt. Az ifju megtalálta a pénzt, de visszaszolgáltatta a milliomosonak.

— Ki tetszett ejteni a zsebéből!

— Tökfilkó! — mormogta az amerikai keserűen.

Ujabb kísérletet tett. Tizenkét darab ezerdolláros bankjegyet adott át az ifjunak.

— Ezt a tizezer dollárt meg vigye a bankba. Krassa a folyószámlámra.

Ujságpapír árult el egy méhpusztító gazdát

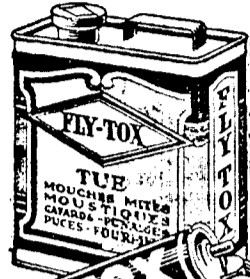
Világosról jelent tudósítónk: Furcsa ügyben folytatott le nyomozást a világosi csendőrség. Kondi János községbeli gazdálkodó, aki egyike a környék legnagyobb méhészeinek, elhatározta, hogy méheit a tarlóra telepíti ki, hogy minél több mézet gyűjthessenek. Összesen 52 méhcsaládot vitt ki a tarlóra. Néhány nap múlva meglepetéssel állapította meg, hogy ismeretlen tettes ujságpapírral betömte a kaptárak bejáratát és ennek következtében a méheknek több, mint a fele kimúlt. Feljelentést tett a csendőrségen, amely bevezette a nyomozást.

A vizsgálat megállapította, hogy a bűnjelként szereplő ujságokon Bauman Ferenc világosi gazda szerepel címzettként. Ezen az alapon őrizetbe vették Baumant, aki beismerte, hogy ő követte el a tettet. Azzal indokolta meg különös cselekedetét, hogy nem tudott lovaival földjén dolgozni, mert a méhek összeszürkálták az állatokat.

Molyokat akar tenyészteni?

Molyok paradicsomává akarja-e szekrényét változtatni? Vessen véget a molyveszedelemnek! Legyen fegyvere a **FLY-TOX**, minden rovar halálos ellenszere!

FLY-TOX Illatosított

Szentől-szembe Maniuval a konopi rezidencián

Maniu Gyula szombaton délelőtt Pop C. István dr. kamarai elnök birtokára érkezett. — Bizalmas megbeszélések a két régi politikai fegyverbarát között. — Mit mond a kormánypárt egykori elnöke és a kamarai elnök...? — Perspektívák az őszi politikai kampány előtt

Konopról telefonálja az Aradi Közlöny kiküldött munkatársa:

Az országot órák alatt repülte be szombaton a hír: Maniu Gyula, a „badacsonyi remete” elhagyta remetelakát, hogy Nagyváradon, Kolozsváron és Arad megyében személyesen tárgyaljon régi hiveivel.

Külön „Maniu-nárt” alakulásáról rebesgetnek és az erdélyiek új front-alakulásáról suttog a fáma.

Forr a belpolitikai katlan és Maniu Gyula fényleg elhagyta önkéntes száműzetése helyét, Badacsonyt. Szombaton délelőtt Tövösen ta-

Percek múlva lóhalálában rohan vissza az ifju. — Tévedés! Kétezer dollárral többet tetszett adni.

Mac Learnak elsötétedett az arca. — Mit zaklat ilyen ostobaságokkal! Tartotta volna meg a pénzt.

— Megtartottam volna? — csodálkozik a titkár. — Nem vagyok lopó.

Az amerikai már dühös volt. — Nem lopó. Hanem egy ostoba fráter. Az ifju tiltakozott.

— Ha nem tetszik a hangom, lépjen ki a szolgálatomból. — rikácsolta Mac Lear, magából kikelt arccal.

Az íróasztalhoz lépett. Dühösen felcsattantotta a zárt. Néhány bankjegyet gyömöszölt egy borítékba. Átnyújtotta az ifjunak.

— Itt a végkielégítése! Ötszáz dollár! El-mehet!

Az ifju ennyi fizetést nem várt. Megköszönte a pénzt, mélyen meghajolt a nábob előtt és sűrű bocsánatkérések közepette kivonult a szobából.

Másnap az amerikai már kora reggel feldörbölték édes álmából.

A pincér ijedt arccal jelenti:

— A titkár ur van itt, az ifju Spitzer Mátyás. Azonnal beszélni óhajt a nagyságos urral.

— Menjen a pokolba! Látni sem akarom.

— De azt mondja... fontos ügy... nem öt-száz dollár volt a borítékban... hanem ötezer dol-lár... hozta vissza a pénzt... mert nyilván té-vedés.

Az amerikai dühösen ült föl az ágyán.

— Mondja meg neki, ha nem kotródik el azon-nal... rendőrökkel fogom elvezettetni! Nem tü-röm, hogy valaki ilyen szemtelenül becsületes le-gyen! Dobják ki ezt az erőszakos fiatalembert.

És míg ez erényes ifjut lefelé hengerelték a lépcsőn, zsebében rengeteg pénzzel, aminek visz-szafejtésében erőszakosan megakadályozták. — a nábob eléggülten rebegte maga elé:

— Ötezer dollárom siratja. — de ime, jóvátet-tem multam bűneit!

lálkozott Birtolon Aurél aradi képviselővel és a Bucurestiből hazafelé utazó Lázár Ágoston dr. megyei prefektussal. Együtt robogtak a gyorsal Konopig, ahol

Maniu Gyula Birtolon kíséretében, a su-lyos betegségéből felgyógyult Pop C. Ist-ván dr. kamarai elnök rezidenciájába indult...

Miről tanácskozhat a mai belpolitikai szituációban a két régi erdélyi politikai fegyver-társ a konopi kuria csendjében..?

Konop Aradtól másfél órai gyötrő autó-ut. A konopi kuria ámbitusán a heverőszéken egy férfi olvassa a legfrissebb bucaresti-i la-pokat: Birtolon Aurél, a képviselőházi elnök veje. Az egész ház egyébként csendes: mint-

Rheuma, köszvény, ülőidegzsába, hüléses betegségek, fejfájás és idegfájdalmak a millió esetben bevált Togat-tabletták által gyógyulnak. A Togat oldja a huyasavat! Biztos, hogy használni fog!

ha nem is ide koncentrálna ebben a pillanatban az egész ország belpolitikai figyelme. Csakhamar azonban minden megnépesedik: mind a három Pop-Cicio-fiu odahaza tartózkodik, elősiet Birtolon Aurélné is, a kamarai elnök első asszony-lánya, majd maga Pop C. Istvánné, a vendégszerető háziasszony. Bor, cigaretta kerül az asztalra, odakinn a tornácon megszólal egy keleti tangó a modern gramofonon, bekukkant az ajtón egy ismerős aradi arc: dr. Siarteu Pál igazgató-főorvos, tüdőspecialista. Pop C. István kezelőorvosa, aki megmentette az életnek a mellhártyagyuladástól a nagybeteg aradi politikust... Ki hin-né, hogy ebben a házban, valahol, a szomszédos szobák egyikében Maniu Gyula tanácsko-zik Pop C. Istvánnal..?

— Nem hinném, hogy nyilatkozhatna egyikük is — mondja Birtolon Aurél, aki még mindig félig hitetlenkedve veszi tudomásul a sajtó gyorsaságát a konopi kurián. — De

miről is nyilatkozhatnának...? A Skoda-ügy...? Előbb a bírói fórumoknak kell el-járniuk, aztán jön a parlamenti tárgyalás, amelynek lesz alkalma rendezni a sze-mélyi függő kérdéseket is.

„Erdélyiek frontja”..? Nem, nem lehet szó

ilyesmiről. A nemzeti-parasztpárt valóban nagyszabású népgyűlésre készül, de

az december elsején lesz, az egyesülés 15. évfordulója alkalmából. Ami a párt néhány kizárt tagját illeti, ez ügyben sem lehet szó Maniu és Pop C. István között állásfoglalásról — politikai értelemben.

Likvidálni kellett a párt pár meggondolatlan tagjának ügyét: ezek az emberek eddig is töb-bet hangoskodtak, mint „leisztoltak” a pártért...

Politikai sűrűsítésnek annyi fiatal politi-kus számára mindez rövid és velős. De ime, belép Maniu Gyula és utána Pop C. István. A kamarai elnök teljesen rendbejött egészségi-leg. Meghízott, eleven, mosolyog. Maniu Gyula elegáns sötét ruhájában friss és határozott. Nyoma sincs rajta a fáradtságnak, energiku-san és barátságosan szorit kezet. Szája zárt, kék szemek kevéske gyanakvással figyel.

— Miben állhatok az urak szolgálatára? És milyen nyelven..? Akár hatféle nyelven is szívesen beszélek mindenről, csak egyről nem: politikáról.

Ez utóbbi szavakat — nyilván a jobb megér-tés végett — már magyarul mondja a kormánypárt egykori elnöke, aki most, ime, újra aktív. Aktív, mert itt áll frissen és kifürkész-hetetlen határozottsággal a konopi szalónban, mellette a párt nesztora, a kamarai elnök.

Maniu folytatja:

— Mielőtt félreérthetnének: csak termé-szetesnek tarthatja mindenki, hogy egy régi jó barátomhoz siettem abból az alkalomból, hogy súlyos betegségéből szerencsésen fel-épiült, hogy személtvesen gratulálhassak. Ezért vagyok itt, látogatásomnak nincs semmiféle egyéb más politikai jellege. Amióta az elnökségtől visszavonultam, nem tettem eddig sem semmiféle lépést annak ér-dekében, hogy résztvegyek a politikában. Nem nyilatkoztam és nem cáfoltam semmilyen hirt, kivéve az egyik bucaresti-i lapban megjelent tényleges nyilatkozatomat.

Annai nagy embere van az országnak. — mondja és közben hangja színe sem vál-

CORSO-MOZGO mai műsora!

Uj olcsó helyárak Lei 10—15—20—25.

Ma uloljára lép fel 15 DON-kozá a híres rádió-kórus GUSLEAR

A század menyasszonya!

film keretén belül.

LUCIE ENGLISH — PAUL HÖRBIKER

A 3 órai előadás 8—12—16—20 leles helyárakkal.

Kétón friss jurnállal:

A század menyasszonya!

MA délelőtt 11 órakor! MATINÉ!

Két film egy műsorban!

A század menyasszonya!

és
Aranyszabadság! Tom Mix nagy filmje.

JEGY LEI 8—, 15.—

Retikülök	Casa de	Harisnyák
Ernyők	CIORAPI	Keztyűk
Zsebkendők		Swetterek
Sapkák	Strasser	Puloverek
övek		Socknik
Fátyolok	Harisnyaház	Harisnyatartók
Gombok	a városházával szemben	Kombinék
Cérnák	MEGNYILT!	Reformnadrágok
Disztük		
Rövidárak	Olcsó,	
stb.	szabott árak	stb.

nagy választékban.

tozik, — hogy az ügyeket elintézzék nélkülem is...

— Talán a parlamentben... vagy az új erdélyi párt-nagygyűlésen... — próbálkozunk. Maniu hajthatatlanul áll, áttörhetetlen sziklafal:

— Nem, nem, ez politika. Erről nem nyilatkozom.

Pop C. István mosolyog, a szeme Maniun:

— Drága Iullu, sok mindent híresztelnek valóban, ami nem mind igaz.

Rólam is megírták már, hogy az elnöki tanácsban helyemre Voicu-Nitescut cooptálták, mert beteg vagyok... Hát beteg vagyok...?

Ellenkezőleg: Pop C. István kitűnő erőben van. És rövidesen külföldre megy. Bécsbe talán és utána a madridi Interparlamentáris Konferenciára, melynek egyik elnöke. Maniut láthatólag érdeklik ezek a közeli külföldi utak, amelyek még a parlamenti ülészek-előtt lezajlanak: tesz is egy önkéntelen megjegyzést, amely szólhat többévtizedes politikai fegyverbarátja egészségének, de szólhat a külföldi ut még ismeretlen eredményének is... De hát ne beszéljünk politikáról! Időnként egyébként is megszólal a szomszédszobában lévő telefon: Maniut keresi Arad, Kolozsvár, Nagyvárad, Bucuresti és Maniunak mindenüvé van egy-ké: rövid, — sajnós kivehetetlen — mondata. Aztán visszajön:

— Szívesen jövök mindig Aradmegyébe, Aradra. A megyét, a várost jól ismerem, még képviselő-koromból, többször is jártam erre-felé. Örömmel hallom, hogy milyen erősen fejlődik a város, külsőleg is, gazdaságilag is.

Fontos volna, hogy valóban erős kereskedelmi várossá növekedjék a határszáll. Persze, mindez jórészt az aradiakon múlik, főleg, hogy kereskedelmi téren sikerik lehessenek.

(Az aradiakat egyébként úgy ismerem, hogy nem kell féltennem őket ebben az értelemben az érvényesülésről. Rugékonny szellem, friss vállalkozási kedv jellemezte ezt a várost, no és a feltűnő szépségű nők...

Gyöngén elmosolyodik, talán egy kacsiként mintha pillanatnyilag zavarba is ejtené a téma, de aztán még rá is dupláz:

— Igen, igen ez utóbbit nem kell félreérteni:

eugenetikai szempontból a szép nőknek is fontos jelentőségük van minden egyes állam életében.

Az eugenetika fontos tudomány!

Birtolon Aurel közben kintjárt, most belép újra a szobába, kezében egy kis majolika-tálcában frissen-csépelt buzaszemek.

„CHIC“ Hegedüs és Goldmann

URIDIVAT-cég olcsóság és izlésben vezet. O „HABIG“, „BORSALINO“ és „DELIION“ kalapok mélyen leszállított árban. 3419

— Ez az igazi politika — mondja mély-séges meggyőződéssel — a buza. Ennek a buzának termőhelyén tavaly még csak a gaz termet meg. 81 és félkilós buza.

Maniu kezébe vesz egy kis marékkaal és megemeli, közben elismerőleg bólogat. Oda-künn a tornácra a hölgyek a gramofonnal szórakoznak és ahogyan besüt egy tétova nap-sugár az ablakon, felcsillannak benne a lasan, aranyosan alápergő buzaszemek.

A „badacsonyi remete“, aki „baráti látogatáson“ van Konopon. (— Én irattam be még az iskolába — emlékezik közben vissza rá szeretettel Pop C. István) — a titokzatos zarándokúton lévő egykori pártelnök hallgat és egyelőre nem nyilatkozik a politikáról. Bizonyos azonban az, hogy

a konopi kurlán nemcsak az aradi nőkről esik szó a két nagymultu politikus között.

Hölgyek figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű hölgy közönséget, hogy HÖLGYFODRASZ szalonunkat Str. Alexandri (v. Salacz-u.) 3. szám alatt 16-án, szombaton megnyitottuk.

Főtörekvésünk volt, hogy a n. é. hölgy közönség minden kívánságának eleget tegyünk és üzletünket a mai kor követelményeinek megfelelően a leghigiénikusabban rendeztük be.

Felöltséggel vállalunk hajfestést minden színben, ugyiszintén hajszőkítést, tartós ondulást és a legökényesebb víz- és vas-ondulást.

A hölgyközönség szíves támogatását kéri: FLEISCHMANN és SZABLÓCZKY.

és Maniu Gyula, a meglepetések barátja egyszer még mindazokra a függő kérdésekre megadja a felvilágosításait, amelyekről ezúttal oly határozottan és elszántan hallgatott.

JAKAB GÉZA.

Szömörkényi-Vas mozgásművészeti intézetükben

a tanítást folyó hó 15-én kezdik meg. — Beiratások: Bul. Reg. Ferdinand 18.

Vizsgálat folyt az öngyilkos kolozsvári bankigazgató ellen

Több milliót adott kölcsön a bank engedélye nélkül

Kolozsvárról jelentik: Mély megdöbbenést keltett Kolozsvár uritársadalmában Lichtmann Aladár bankigazgató öngyilkossága. Beszámoltunk arról, hogy Lichtmann Aladár, a kolozsvári Kishitel Bank cégigazgatója, pénteken reggel megrendítő körülmények között, öngyilkosságot követett el. A fiatal, alig 36 éves igazgató, előre megfontolt szándékkal, minden lelki defektus nélkül követte el az öngyilkosságot s hogy ereje legyen a tett elkövetéséhez, leitta magát a banképületben lévő lakásán, majd a fürdőszobájában a kádba ült és golyót röpített az agyába. Szinte orvosi csodának számít, hogy az öngyilkosság után még hat-hét órát élt Lichtmann, holott a golyó borzalmas roncsolást vitt véghez agyveléjében. A bankigazgató öngyilkossága előtt megsemmisítette az irodája asztalán feküdt „Felügyelőbizottsági jegyzőkönyvet“, amely kétségkívül olyan adatokat tartalmazott, amelyeket a halálba akart vinni magával.

Az öngyilkosság okának felderítése irá-

ért Lichtmann igazgató meg nem engedett módon kölcsönadott és legnagyobb részben elköltött. Lichtmann Aladár költséges életmódot folytatott s legutóbb 900.000 lej kölcsönt adott ki egy autózlet tulajdonosának, amelyért már nem tudta viselni a felelősséget. A bevezetett házi vizsgálat ilymódon kétségbeejtő helyzetbe hozta és valószínű, hogy ez adta kezébe a fegyvert. A fiatal igazgató tragikus halála mély részvétet váltott ki Kolozsváron.

Két nagy színházi esemény Budapesten

„Madame Dubarry“ és a „Lányok az intézetben“ bemutatója

Budapestről jelentik: A legszebb békeidők forró színházi estje ujjt fel a Fővárosi Operettszínház szezonnyitó előadásán, amely a közönség egyöntetű, tomboló tetszésnyilvánítása mellett folyt le péntek este. Madame Dubarry, Millöcker felújított, modern köntösbe öltöztetett pompás nagyoperettje került színre Alpár Gittával a címszerepben. A nagy siker legelsősorban Alpár Gitta érdeme, aki énekhangjának tüneményes koloratúrájával, elragadó játékmódorával és pompás toalettjeivel valósággal frappirozta a közönséget. Lakatos László irói értékekben is gazdag fordítása, Alpár Tibor dirigensi pálcája, a kitűnő zenekar, Góth Sándor mesteri rendezése, Góthné-Kertész Ella, Kertész Dezső és az új honvivő: Bánát László, valamint Hajmássy Miklós művészi játéka tökéletesen kiegészítette a sikert.

A budapesti színházvilág másik nagy eseménye Winsloe Christa világhírű darabjának, a „Lányok az intézetben“ című iránydrámának bemutatója volt. Szombat este folyt le a film már befutott szindarab bemutatója a Vig-színházban nagy és lelkes siker mellett. A kritika szembeállítja a darab művészi felépítését a két generáció — tanárnők és tanulók — összeütközésével, amely nem állja meg helyét egymás mellett. A kitűnő Tökés Anna a tanárnő szerepében (filmen Dorothea Wiek játszotta) aratott feltűnő sikert, míg a többiek: Ágai Irén, Gyöngyössy Erzs, Zala Karola, Kürthy Teréz és Deéry Piri valamennyien nagyszerűen megállták helyüket.

ZSOLDOS tanintézet

a legjobban készít elő középiskolai

magánvizsgákra, érettségire.

Huszonhetedik tanév. 127

Internátus: Budapest, VII., Dohány-u. 84.

nyában bevezetett nyomozás ma kiderítette, hogy néhány héttel ezelőtt közvetlen környezetéből valaki feljelentette az igazgatót, hogy a pénzügyi vagyonával nem jól sáfárkodik. Lichtmann ezalatt üzleti körúton volt s midőn hazajött, az igazgatóság megfigyelés alá vette. A vizsgálat annyit megállapított már, hogy szerdán este, tehát egy nappal az öngyilkosság előtt, a Kishitel Bankban igazgatósági ülés volt, amelyen elrendelték Lichtmann Aladár ellen a vizsgálatot. Az igazgatósági ülést megelőzően, Lichtmann az egyik tisztviselőt, egy Rosmann nevű könyvelőt elbocsátotta. Ez a könyvelő vallott Lichtmann ellen az igazgatóság előtt, amely eleinte nem hitt neki, de végül is bevezette a vizsgálatot. A bankhoz közelélő körök tudnivaló, hogy milliókra rug az az összeg, amit a szerencsétlen véget

Műlakatosság, gépműhely, fémöntöde, autókalkatrészek szakszerű készítése, speciális fogaskerek marása

Ladislau ASSAEL László 2907
Arad, Calea Radnei No. 35. (volt Radnai-ut 35. szám),
Autogén hegesztés. Precíziós mérőeszközök gyártása.

Papen német alkancellár Budapesten

Nyilatkozik magyarországi utjáról. — Anglia tiltakozik Németország felszerelése ellen. — Katonai szövetség Franciaország és Oroszország között

„Németország nem akar háborút,” — mondotta Neurath külügyminiszter

Párisból jelentik: A világpolitikában általános feltűnést keltett a Press Associated közleménye, amely szerint Litvinov és Herriot Moszkvában francia-orosz katonai szövetség tervezetét beszéltek meg és dolgozták ki. A hírrel kapcsolatban megbízható helyről nyert értesülés alapján az Intransigeant azt írja, hogy Pierre Cot francia légügyi miniszter azért utazott Moszkvába, hogy az említett katonai szerződést aláírja.

A párisi tőzsdén a hír jó hatást váltott ki, mert általános a meggyőződés, hogy a francia-orosz katonai szerződés szoros összekapcsolása az ugyancsak most aláírásra kerülő francia-orosz szerződéssel azt jelenti, hogy Oroszország hadipari természetű megrendeléseit a jövőben Franciaországban eszközli. Tőzsdői körökben szilárd a meggyőződés, hogy Oroszország nemcsak repülőgépeket rendel Franciaországban, hanem más, hadicélokot szolgáló gépmegrendeléseket is eszközöl, így például katonai gépkocsikat, stb. Ennek a hírnél tudható be az a tény is, hogy az orosz kötvénypapírok tegnap a párisi magánforgalomban 18—20 pont emelkedést mutattak.

„Németországban senki sem kívánja a háborút”

Itt írjuk meg, hogy Neurath báró birodalmi külügyminiszter tegnap este a Kaiserhof ugynevezett vöröstermében fogadta a külföldi sajtó képviselőit, akik előtt a külpolitikai helyzetről nyilatkoztak.

— A külföldnek meg kell értenie — mondotta a külügyminiszter — hogy Németország jogosan tiltakozik Versailles szelleme ellen. Céltnan volna ezt a védekezésiünket szavakkal szépen. Kétségtelenül megállapíthatjuk azt is, hogy csak mi vagyunk fenyegetett helyzetben. A körülöttünk levő országok fegyverkészlete jóval nagyobb, mint 1914-ben volt, ezzel szemben a mi fegyveres erőnk mindössze akkora, hogy legjobb esetben egy másfél milliós nép rendőrségének felel meg. *Csak a külföld beszél háborúról, mi nem. Németországban senki sem kívánja a háborút* és nem felel meg a valóságnak az az állítás sem, hogy Németország háborúra készül. Aki ismeri a német haderőket és ismeri a többi országok hadi felkészültségét, az az ilyen állítást nevetségesnek tartja.

Ikrek mint corpus delicti az aradi törvényszék előtt

Ma hozott ítéletet az aradi járásbírószak abban a gyermektartási perben, amelyet egy aradi leány M. K. rézöntő ellen indított. Mint megemlékeztünk róla a leány bizalmas barátai között állott a rézöntővel és a viszonyának következményei támadtak. A leány egészséges ikreknek adott életet. Az aradi iparos megtagadta a tartásdíj fizetését, mire a leány pert indított ellene, sőt a keresetbe olyanértelmű orvosi bizonyítványt csatolt, amely szerint terhességének negyedik hónapjában még érinetlen volt. A leány nagy gyermekkorával jelent ma délelőtt meg az aradi járásbírószak folyosóján. Magával hozta corpus delicti-ként az ikreket és a két kisgyermek hamarosan nagy népszerűsége miatt szert a folyosón összegyűlt ügyvédek és felek körében. Kézről-kézre jártak a gyermekek, akik hamar megbarátkoztak mindenkivel. A járásbírószak ma ítéletet is hozott az ügyben és havi ezer lej tartásdíj megfizetésére ítélte a rézöntőt.

nek tartja. Tény az, hogy a világ közvéleményét alternatíva elé állítottuk: vagy megadják Németországnak az egyenjogúságot, vagy pedig összeomlik a leszerelési gondolat. Ez pedig beláthatatlan következményekkel járna. *Igazi, becsületes leszerelésről csak akkor lehet szó, ha Németország ugyanazokkal a jogokkal bír, mint a többi országok és Németország is résztvehet azoknak a szankcióknak létrehozatalában, amelyek a valódi leszerelés biztosítékai lennének.* Ha Németország egyenjogúsítása nem következik be, úgy semmi ok sincs arra, hogy a leszerelési gondolat akár csak részleges sikerében is reménykedjünk. *A leszerelési gondolat önmagában omlék össze és ezért az összeomlásért a felelősséget azok viselik, akik a leszerelési gondolatának sírját megásták.*

A külügyminiszter ezután Németország és Ausztria viszonyáról beszélt. Neurath báró kijelentette, hogy Németország számára nem lehet közömbös, hogy az osztrák tartományok népei hogyan élnek. A birodalmi kormány természetesen figyelembe veszi azt, hogy Ausztria ma önálló és független állam, tehát sohasem avatkozik bele Ausztria belpolitikájába.

Londonból jelentik: A Times feltűnést keltő cikkben foglalkozik azzal, hogy a leszerelés előkészítő párisi tanácskozások csak akkor vezethetnek sikerre, ha előzőleg egyes államok tisztázzák pozíciójukat, mivel jelenleg az európai államok helyzete egyenlőtlen. Németországot a versailles-i szerződés aláírás helyzetbe juttatta Franciaországgal szemben. Ezt a helyzetet nem lehet sokáig fenntartani. Anglia tiltakozik Németország felszerelése ellen és helyeselné, ha Franciaországot arra köteleznék, hogy bizonyos időn belül katonai létszámát leszállítsa. Angliának nagyon meg kell gondolnia, hogy részt vegyen-e németellenes akciókban és főképpen azt kell tanulmány tárgyává tennie, hogy Franciaország kifogásai komolyak-e. Angliának olyan megállapodást szabad csak aláírnia, amely az összes államok melegegését váltja ki.

Papen alkancellár Németország és Magyarország súlyos helyzetéről

Budapesti jelentések szerint von Papen német alkancellár Budapestre való megérkezése előtt a vonatban nyilatkozott a sajtó képviselőinek, akik előtt kijelentette, hogy Gömbös meghívására örömmel jött Magyarországra, ahol már többször átutazott, de ahol még sohasem tartózkodott.

— Utamat már régen programmba vettük — mondotta — és hogy az most lett aktuális, azzal magyarázható, hogy most van a szarvasbögés. Szenvedélyes vadász vagyok, természetes tehát, hogy ezt az alkalmat nem mulasztottam el. Gömbös miniszterelnököt jól ismerem és vele berlini tartózkodása alatt barátkoztam össze. Kánya külügyminiszterhez szintén meleg barátság fűz még abból az időből, amikor ő mexikói követ volt. Ekkor én ugyanott Németország katonai attaséja voltam. Magyarországi látogatásom során alkalom nyílik arra, hogy a két országot érdeklő kérdéseket megtárgyaljunk. Sok olyan probléma van, amely mindkét országot érdekli. Németország és Magyarország egyformán keresi a jelenlegi súlyos helyzetben a gazdasági kibontakozás lehetőségeit.

Papen végül kijelentette, hogy a jövő hét közepéig marad Magyarországon.

**FEJFÁJÁS?
MIGRÉN?**

Akkor csakis PYRAMIDON tablettát vegyen! Ügyeljen azonban a vásárlásnál a következőkre: a valódi csomagolás és a tabletták viseljek a PYRAMIDON felírást és a BAYER keresztet.

Pyramidon

Sikerrel vizsgáltak az aradi rendőrtisztek

Az aradi rendőrkvesztúrán érdekes vizsgálatok folytak le szombaton. Azok a rendőrtisztviselők, akik nincsenek még véglegesítve, szombaton vizsgáltak Cristescu Eugen sziguranca vezérigazgató, Pop Camil kerületi felügyelő és dr. Moga Romulus rendőrkvesztorból alakult bizottság előtt. A vizsgán harminc rendőrtisztviselő vett részt, akik valamennyien sikerrel tettek bizonyos képességeikről. A bizottság tagjai a legnagyobb meglepéssel nyilatkoztak úgy a vizsgázott rendőrtisztekről, mint a vizsgák eredményeiről. Ugyanez a bizottság vasárnap reggel Nagyváradra utazik dr. Moga Romulus rendőrkvesztor autóján.

Pilisiné kozmetika

Verbos-ház (Minorita-templommal szemben.) — Szeplők és mindenféle szépséghibák szakszerű eltüntetése

CENTRAL-MOZGO: A VÖRÖSHAJU ASZ-SZONY. Világláger, főszerepben: JEAN HARLOW Hollywood legújabb „vamp”-ja. A film scénáriumát ANITA LOOS írta. Helyárak: 12, 15, 20 és 25 lej. d. u. 3 órakor 10, 15 és 20 lej, repülőbéllyeggel együtt.

SELE CT-MOZGO: FIACSKÁM: Ez a film, amelyet Amerikában a legmásvészibb filmnek nyilvánítottak, a múlt szezon legnagyobb slágere volt. Főszereplője: HELEN HAYES. Előadások: 3, 5, negyed 8 és negyed 10 órakor. Helyárak: 7, 10 és 15 lej, repülőbéllyeggel együtt.

Délelőtt fél 12 órai MATINÉK: **CENTRAL: FIACSKÁM.** Helyárak: 7, 10 és 15 lej. **SELECT: AMIKOR a NŐ VEZET.** Vigjáték CHLOTTE ANDER-rel. Helyárak: 7, 10 és 15 lej.

A RENAISSANCE PENSIO Budapest szívében IV. Irányi-ucca 21.

Tökéletes komfort'ál berendezett családi ház. — Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, rádió, telefon. — Kitűnő konyha, kívánatra diétás ellátás. — Társashelyiségek. — Villamos és autóbusszközlekedés minden irányban. — Lift éjjel-nappal. 252

Legolcsóbb RECORD Férfiszővetek ... 135, 250, 370 Váznak, teniszflanel ... 19 lejtel.
 Férfi kabátsszővetek 220, 395, 595 Divatflanelok ... 30
 Divatruház posztógyári lerakata: Str. Eminescu 15. (Deák F.-ucca) Női ruhászővetek ... 45, 78, 195 Csep 40 chine ... 75, stb.

Az aradmegyei Wenckheim Dénes gróf csodálatos élete és anyagi összeomlása

A fiának romantikus szerelme és üzleti veszteségei okozták a dúsgazdag arisztokrata elszegényedését. — Popescu Mihlós aradi igazgató érdekes elbeszélése Európa egyik legnevezetesebb főúri családjáról

Tegnap megperdült a dob gróf Wenckheim Dénes volt aradmegyei nagybirtokosnak műkincsekkel megtömött budapesti palotájában, amelyet elárvereztek. A különködéseiről és óriási vagyonáról országszerte ismert grófnak nemcsak a magyar fővárosban, hanem Aradmegyében is nagy ingatlanvagyonra volt, amelyet tíz évvel ezelőtt kisajátított a román állam. *A borossebesi és kisjenői járásban összesen harmincnolcezer hold szántóföldje és erdőbirtoka volt, amelyeken márvány- és mangánbányákat aknáztak ki.* A Wenckheim-család tulajdonában volt tudvalevően a pompás fekvésű, nagyértékű Menyháza fürdő is, amelyen Dénes gróf minden nyáron több héttig üdült. A háború alatt a borossebesi uradalmat és a fürdőt részvénytársasággá alakították át, amelynek Dénes gróf volt a vezérigazgatója. Az impériumváltozásig a borossebesi birtok főintézője volt Popescu Mihlós mérnök, az aradi Mezőgazdasági Kamara jelenlegi igazgatója. Mivel Popescu igen gyakran érintkezett a nevezetes arisztokratával, felkerestem az igazgatót, aki rendkívül érdekes adatokat volt szíves közölni a végtelenül komoly, nagy-szorgalmu, csodálatosan takarékos Dénes grófról, aki talán maga sem tudta, hogy hány millió svájci frankot ér a vagyona.

— Gróf Wenckheim Dénes most 65 éves, unokaöccse és egyben veje volt a már elhunyt híres Wenckheim Frigyes grófnak, a bécsi udvarnál is mindig kedvelt arisztokratának, aki élete utolsó éveit a békésmegyei, ujki győsi gyönyörű kastélyban visszavonultan töltötte el. Leányát, Krisztinát feleségül vette Dénes gróf, akinek egyik fia, a pazarlásáról egész Európában ismert László gróf. Ez a fiatal arisztokrata tudvalevően az utóbbi években beleszeretett egy budapesti színésznőbe, akit szülei ellenezése dacára feleségül vett, amiért a Wenckheim-család kitagadta őt. László rövid idő múlva elvált a színésznőtől, de sok-sok millióba került neki ez a szerelmi ügy.

A gróf Wenckheim-család óriási vagyonának eredete

A Wenckheim-családnak, amely osztrák eredetű, szokatlanul érdekes történelmi múltja van. Óriási vagyonukat a linzi származású Harruckern-családba való benősülésük alapozta meg. Harruckern György szücsmester, hasonló nevű fia pedig az osztrák hadsereg hadi élelmezési biztosja volt. *1697-ben leküldték őt Aradra és az aradi vár építkezésénél is közreműködött.* Több év múlva a Jenő savojai herceg alatt Olaszországban harcoló osztrák sereghez helyezték élelmezési igazgatónak. A hosszú háborúskodásban Ausztria hadipénztára kimerült és a Harruckern-családnak is száznyolcezer forinttal maradt adósa a császári udvar a hadseregnek szállított élelmiszerekért, felszerelésekért. Az osztrák-magyar uralkodó dinasztia sokszázezer hold megműveletlen földbirtok fölött rendelkezett *Arad (akkor még Zárád)*-, Békés- és Csanádmegyékben. A természetlennek hitt földeket átengedték a Harruckern-családnak s ezzel egyenlítették ki a száznyolcezer forint adósságot. Harruckern János György és fia óriási energiával virágzó országrésszé varázsolták a lakatlan területeket.

Wenckheim János József osztrák császári tanácsos kétszáz évvel ezelőtt feleségül vette Harruckern Mária-t és ebből a házasságból származott a magyarországi Wenckheim-ág, amely 1789-ben — a hatalmas Harruckern-vagyon felosztása alkalmával — az aradmegyei,

a gyulai, a békési, a csabai, ujki győsi és szarvasi uradalmakat kapta.

Érdekes, hogy hatvan évvel ezelőtt szokássá vált a Wenckheim-családban, hogy a nagy vagyon megtartása érdekében vérrokonokat, unokatestvéreket házasítottak össze. Dénes gróf is az unokahúgával kötött házasságot, akivel nagy vagyont adott Wenckheim Frigyes. Dénes családi élete zavartalan volt. Leányát Wenckheim József gróf, Dénes unokaöccse vette nőül és apjától, Frigyes-től örökölte az ujki győsi és a mosonmegyei birtokokat, amelyeknek kiterjedése százhuszezer hold.

Az aradmegyei uradalmakon kívül Dénesnek csak Dobozon volt hatezer hold földje és Pesten palotája.

Ezután szóba hoztam Wenckheim Dénes egyénien jellegzetes szokásait, amelyekről Popescu igazgató az alábbiakat mesélte el:

— Ilyen nagy vagyon mellett Dénes grófhoz hasonló, határtalanul takarékos emberrel még nem találkoztam. *Nagy szőlőbirtokai is voltak itt és börtérmetét egyszer, a háború alatt, Bécs városa vette meg a híres Rathaus-*

Panaszok a Zsilvölgyében az új betegsegélyező törvény végrehajtása miatt

Elégedetlenség a kisiparosság körében

Petrozsényből jelentí tudósítónk: Ismeretes, hogy a kormány ebben az évben két törvényt is hozott, amely a betegsegélyező intézeteket akarta reformálni. Az első törvényt még az év elején szavazta meg a parlament, azonban ez rengeteg hátrányos paragrafussal gördített akadályt a betegsegélyzők működése elé. Ez a törvény éppen emiatt nem is maradt sokáig érvényben s csakhamar újabb törvényjavaslatot dolgoztak ki az egészségügyi fórumok s ebben a javaslatban egységesítették az egész ország betegsegélyzői törvényeit.

Az április 8-án megszavazott törvény kibővítette a betegsegélyzők eddigi hatáskörét s egy későbbi miniszeri rendelet még újabb módosítást eszközölt rajta, úgy hogy a június 1-én megjelent újabb törvény, illetve annak végrehajtási utasítása egészen mást tartalmaz, mint a néhány hónappal ezelőtt végrehajtásra küldött törvény paragrafusai. A megszavazott törvény értelmében a jövőben a kisiparosság is tagja lesz a betegsegélyzőnek. Ugyanazokkal a jogokkal, de még nagyobb kötelezettséggel, mint a régi tagok. Egyik intézkedése ennek az új törvénynek kötelezi a munkaadót, hogy ha valamilyen alkalmazottja beteg lesz, úgy a megbetegedéstől számított hét napot a munkaadó köteles fizetni s az alkalmazott csak hét napon felül kap a Társadalombiztosítótól táppénzt.

A törvény életbeléptetése után nagy elégedetlenség mutatkozott a kisiparosok között. Az ország kisiparos-szervezetei minden fórumot felkerestek, hogy tiltakozzanak a törvény rendelkezései ellen, azonban mind hiába, mert a végrehajtószervek a törvényt végre is hajtották. Sőt, a végrehajtás előtt a betegsegélyező intézetei elfelejtették közölni a törvény utasításait a tagokkal, s ebből természetesen rengeteg bonyodalom származott. A Zsilvölgyében Olariu inspektor végigjárta az összes kisiparosokat és kérdőre vonta őket, hogy miért nem alkalmazkodnak a törvény rendelkezéseivel s miért nem váltották ki tagkönyveiket. A kisiparosok hiába magyarázták, hogy egyáltalában nem tudták a törvénynek rájuk vonatkozó intézkedéséről, nem használt itt semmiféle beszéd és az inspektor jegyzőkönyvet vett föl az esetről. Ilvenformán csak a Zsilvölgyében több mint 200 büntetőjegykönyvet vettek fel, amelynek értelmében a kisiparosok fejenként több száz lej pénzbírságot kötelesek mulasztásuk miatt kifizetni.

mében a kisiparosok fejenként több száz lej pénzbírságot kötelesek mulasztásuk miatt kifizetni.

A kisiparosság amúgy is nagy nehézségekkel küzd, elképzelhető tehát, hogy milyen elégedetlenséggel fogadták a betegsegélyező mulasztásából származó következményeket. Ilvenformán a kisiparosságot nem is lehet felelősségre vonni akaratán kívül történt mulasztásaiért. Végeredményben a tagok tagdíjat fizetnek az intézetnek, tehát elvárhatják, idejében értesítse őket, ha valamilyen változás történik ami a tagokat érinti.

A törvénynek a kisiparosokat sújtó paragrafusa ellen most megmozdult az egész ország kisiparos-társadalma. A Temesváron székelő kisiparos munkaadók szövetsége legutóbbi memorandumot dolgozott ki, amelyben részletesen felsorolja mindazokat a hibákat, amelyek csak hátrányára vannak a munkaadó kisiparosságnak és kéri az illetékes miniszteriumot, hogy módosítsa a megnyíló parlamenti ülészek alatt a törvénynek idevonatkozó szakaszait, mert ha ezek a paragrafusok továbbra is érvényben maradnak, hatalmas károkat okoznak az ország kisiparosságának.

A memorandum részletesen foglalkozik a törvény többi hibájával is. Így például egyik sérelmes intézkedése az új törvénynek az is, hogy a tagokat orvosi vizitre katonás, alfabetikus sorrendben osztja be. Igazságtalannak tartják azt, hogy a tagok, akik évente nagy összegeket fizetnek be orvosi díj címén, annyi jogot se élvezhessenek, hogy azt az orvost keressék fel, aki legközelebb lakik hozzájuk, vagy akihez legszívesebben s a legnagyobb bizalommal mennek. Szintén sérelmesnek találják a gyógyszerárakra vonatkozó intézkedést. A beteg ugyanis, akinek az orvos gyógyszert rendel, a betegsegélyzői gyógyszerárból a gyógyszert csak úgy kaphatja meg, ha liveget hoz.

A betegsegélyező intézetek, amelyek legutóbb Társadalombiztosító nevet nyertek, egyes városokban a jövőben több gondot kell hogy fordítsanak tagjaikra. Több belátással, több jóakarattal és több önzetlenséggel védjék meg tagjaik érdekeit, akik keservesen megkeresett garasaikból tartják fenn az intézeteket s a végén mostohagyerekeként kezelik őket!

Molnár Sándor.

Beiratásra!

Iskolai felszerelések, író- és rajzszerkek, füzetek, körzők, iskolatáskák, hegedű- és zongoraiskolák, hegedűk, legnagyobb választékban 8490

Kerpelnél

(Telefon szám: 385.)

pince számára. Együtt mentem fel a gróffal Bécsbe, az üzlet pertektuálása végett. Képzelve csak, ez a gazdag arisztokrata, amikor olyan hatalmas üzlet megkötéséről volt szó, nem fiakkereken robogott, hanem villamoson tette meg az utat a városházáig. Annyira spórolós volt, hogy egy békéscsabai szabónál dolgoztatott.

— Mi okozta ennek a takarékos és jó üzletembernek most bekövetkezett vagyoni összeomlását? — kérdeztem.

— Részben László fiának szerencsétlen házassága, amely biztosan sok milliót vitt el, de emellett még lelkileg is megviselte Dénes gróft. *Versenyistállója is volt, de arra nem fizetett rá. Ugy hallottam, hogy néhány évvel ezelőtt Budapesten nagy olajváltalata bocsájtkozott és mivel az üzlet nem sikerült, anyagilag tönkrement.* Ezután valószínűleg csendesesen fog éldegélni dúsgazdag vejének ujki győsi hatalmas kastélyában.

Bolgár Lajos.

Dr. Comsa Gergely püspök metropolita-jelölt

Terv a bánáti érsekség felállítására

A görög keleti szent szinódus tagjait október hónapban Bucurestibe összehívták azért, hogy a dr. *Bădescu* József karánsebesi püspök elhalálozásával megüresedett püspöki széket választás útján betöltsék. A választás igen hevesnek ígérkezik, miután olyan jelöltek állnak egymással szemben, akiknek sok híve van. A legkomolyabb jelöltek: dr. *Imbroane* Avram, a temesvár-torontáli liberális-párt elnöke, dr. *Lazarescu* Vazul nagyváradi archimandrita és *Sonedres* Titus vikárius.

A püspökválasztással kapcsolatban, nagyfontosságú problémák vetődnek fel, amelyek közül érdeklők Aradot is. A szent szinódusnak a püspökválasztással kapcsolatban, arról is döntenie kell, hogy a püspöki székhelyét áthelyezi-e Karánsebesről Temesvárra vagy sem. Egy másik, ennél is fontosabb kérdés felvetődik a szinódus plénuma előtt, még pedig az a terv, hogy a Bánátban, Temesvár székhellyel görög keleti érsekséget állítsanak fel. Ha ezt a tervet elfogadják, akkor Karánsebes továbbra is püspöki székhely maradna. Temesváron pedig bánáti érsekséget állítanának fel. Bizonyosra veszik, hogy abban az esetben, ha a bucuresti-i szinódus kimondaná, hogy szükségesnek találja a bánáti érsekség felállítását, akkor dr. *Comsa* Gergely aradi püspököt neveznék ki metropolitává. Ennek a díszes egyházi méltóságnak, legkomolyabb és legmértőbb jelölje Arad püspöke. Abban az esetben, ha Arad püspökét Bánát metropolitájává neveznék ki, akkor az aradi püspöki szék megüresedik és választás lesz Aradon.

Munkatársunknak alkalma volt *Pacatian* Mihály szentszéki ülnökkel ebben az ügyben beszélgetést folytatnia, aki a következőket mondotta:

— A bánáti érsekség felállításának eszméje nem új keletű. A Bánát románsága régóta hangoztatja ezt a kívánságát és az óhaj teljesítése általános megelégedést váltana ki mindenkiben. Ennek a mozgalomnak a megvalósítása azonban két fontos feltételtől függ. Az egyik, hogy a törvényhozás mindkét háza megszavazza azt a törvényjavaslatot, amely a bánáti görög keleti érsekség felállítását mondja ki. A másik, hogy — ami ennél még fontosabb — kellő anyagi fedezetet teremtsenek az érsekség költségvetése számára. Csak ennek megoldása után kerülhetne sor az érsekség felállítására.

Exhumáltak ma Világoson

Felbontották Szögi Mária sirját. — Érdekes jelenet a sirnál. — Sebestyénét ismét szabadlábra helyezték

Ma délelőtt ismét exhumáltak Galsán. Délelőtt tíz órakor érkezett meg az aradi törvényszéki bizottság, amely *Mandru* Miklós királyi ügyészről és *Jonescu* dr. törvényszéki orvosról állott. A galsai temetőben már minden készen várta a bíróság kiküldöttét: az előzetes rendelkezések alapján Szögi Mária galsai asszony sirját bontották fel. Szögi Mária 1931. áprilisában halt meg hirtelenül és a nyomozó hatóságokhoz beérkezett feljelentések szerint, szintén arzénmérgezés áldozata lett.

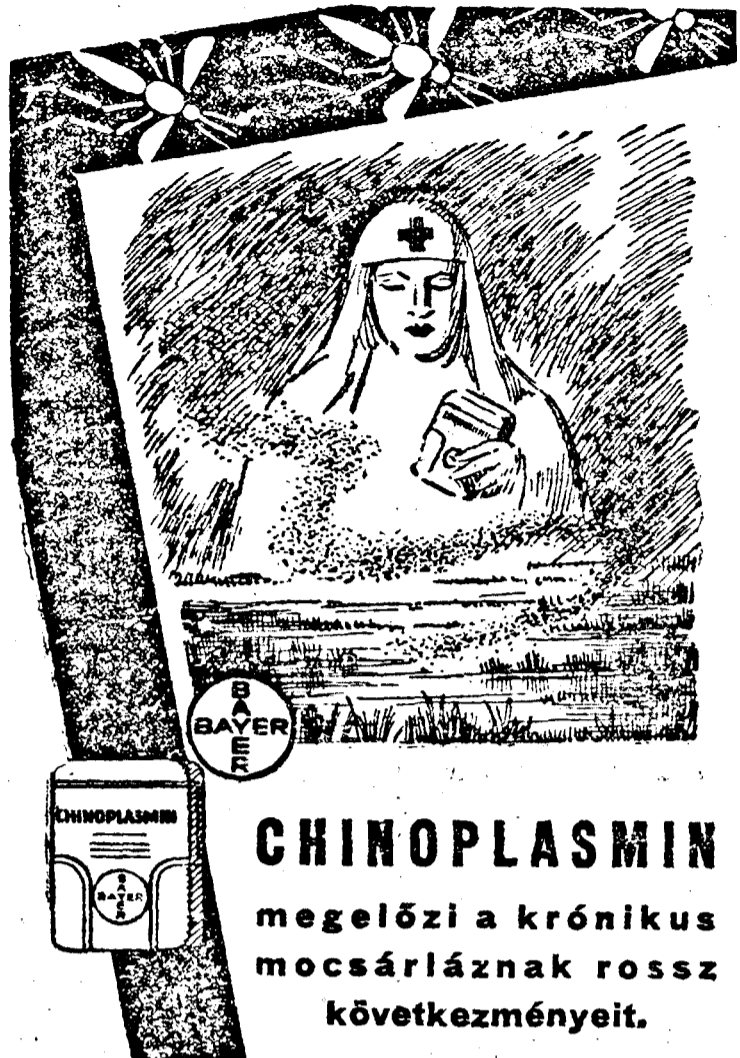
A koporsó teljesen vízben állott és alig nyultak hozzá, már szét is estek a korhadt deszkák. A holttest maga felismerhetetlen volt.

Érdekes jelenet játszódott le, amikor az elhunyt asszony férje tekintette meg a holttestet.

— Nem ismerem rá. Különb is színes ruhában temették el és én itt, a koporsóban fehér ruha maradványait láttam.

Végül azonban mégis sikerült megállapítani, hogy a koporsó tényleg Szögi Mária maradványait tartalmazza. Négy üveget töltöttek meg az egyes testrészekkel, majd az üvegeket a galsai községházán helyezték el ideiglenes őrizetre. Az exhumálás sorozatát a jövő héten folytatják.

Világoson egyébként nagy feltűnést keltett az aradi ügyészség rendelete, amelyben *Duma Florica* és az utána szabadlábra helyezett *Sebestyén* né újbóli letartóztatása ügyében intézkedett. *Duma Floricát* ma be kellett volna szállítani az aradi ügyészségre, azonban az arzénes gyilkosságok fővádlottja betegét jelentett és így beszállítására csak a jövő héten kerülhet sor. Behozták ellenben Aradra *Sebestyén*ét, aki még a mai délelőtt folyamán az aradi törvényszék vádтанácsa elé került. A vádтанács elrendelte a pankotai asszony szabadlábrahelyezését, ami még a délelőtti órákban meg is történt.

CHINOPLASMIN

megelőzi a krónikus mocsárláznak rossz következményeit.

CHINOPLASMIN

Mirto miniszter nyilatkozik a Zeletzky-ügy titkairól

Ki kapta a harmincöt millió csehkoronát? — A miniszter prágai tapasztalatai. — Misztikumok a jelszavas levelek mögött

Bucurestiből jelentik: A Zeletzky-ügy tárgyalása során, a védelem gyakran tett olyan kijelentéseket, hogy az ügyvel kapcsolatban *Mirto* miniszter Prágában járt. *Mirto* akkoriban utazására vonatkozólag nem adott felvilágosítást. Ma délelőtt ezzel kap-

csolatosan a miniszter rendkívül érdekes interjút adott.

— Bécsben voltam — mondotta a miniszter — és *Vaida* miniszterelnök tudtával és beleegyezésével Prágába utaztam. Utamról tudott *Popovici* igazságügyminiszter, továbbá *Brediceanu* bécsi követ és *Franasovici* volt miniszter is.

— Mit csinált Prágába érkezése után miniszter ur? — Volt a következő kérdés.

— Amikor Prágába érkeztem, azonnal kihallgatáson jelentem meg *Benes* és *Hodza* minisztereknek.

— Mi volt utazásának célja?

— A Zeletzky-ügyben lefolytatott vizsgálat megállapította, hogy a könyvekben „*Palilibus*” megjelöléssel 35 millió csehkoronás kifizetés volt elkönyvelve. Zeletzky arra a kérdésre, hogy ki rejtőzik a jelszó mögött, minden felvilágosítást megtagadott. Azért utaztam Prágába, hogy ezt a homályos kérdést megtudjam. Ebből a célból felkeresett *Löwenstein*, a Skoda-művek ügyvezető igazgatója, aki megadta a felvilágosításokat. Nincs itt semmi misztikum, a kormánynak rendelkezésére állanak az összes adatok és módjában áll a parlament megnyitásakor rendelkezésére bocsájtani azoknak, akik még mindig misztikumot látnak. A jelszavas levelek mögött, ismétlem, semmi titok nincs, a Skoda-művek mindenről felvilágosítást adtak a kormánynak.

Hölgyek figyelmébe!

„ERZSEBET” Hölgyfodrász Szalon

Strada CRISAN :: KAROLINA-UCCA.

Ondolálás 10 Maniőr 6
Hajvágás 8 Hajmosás 8

Hajfestés jótállás mellett — — 160 lej.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a FOLDES-főle

SOLVO-pirula

FÖLDES-gyógyszertár ARAD.

H I R E K

Történelmi kártyások

Mikor kezdtek kártyázni az emberek? Nincs feljegyzés, hogy Mátyás király kártyázott volna. Ő inkább sakkozni szeretett. De lehetséges, hogy magyarjaink ezidőben már lúdoltak ennek a szórakozásnak.

Bécsben a XV. századból származó rendkívül művészi festett kártyákat őriznek, amelyek mind-egyikén a magyar címer látható. A magyar Jagellók már szenvedélyes kártyások voltak: Ulászló, fia Lajos és leánya Anna, a Habsburgok özanyja. Éveket töltött Budán Ulászló öccse, Zsigmond lengyel herceg, később király, Fennmaradt számadásai tanuskodnak róla, hogy a herceg nagyon szeretett kártyázni és kockázni. Már az 1500 évből van erről feljegyzés. Hogy a későbbi időkben is említsünk nevet: Wesselényi Ferenc nádor és Zrinyi Péterné szintén kártyások voltak.

A tábori élet a nyugalom óráiban szintén hangos volt a kártyaközi hangulattól. Az igazi kártya-őrület Párisból jött hozzánk. A közvetítő természetesen Bécs volt. Az uralkodók maguk szenvedélyes kártyások voltak. Liselotte orleansi hercegnő a XVIII. század elején már keservesen panaszkodott, hogy senki sem táncol már, hanem mindenki kártyázik. Egy, a budapesti Nemzeti Múzeumban levő régi kézirati feljegyzésben olvassuk, hogy Mária Terézia ifjúsága szép éveiben szenvedélyes játékos és kártyás volt, de szerencsés lévén, több magyar mágnástól jószágokat nyert el. Így Holicsot is az utolsó Czobortól. Férje, Ferenc, magyarországi helytartó őt ez iránt megintette, de a fejedelemnő ilyenkor férjének megmutatta aranyait, melyek Magyarországon verettek és hozzátette, hogy nem férje, hanem saját aranyait szokott látni. Auersperg hercegnő egész hozományát, tizenkétszer dukátot, egyetlen este elvesztette, Regensburgban megtörtént, hogy egy hölgy a kártyasztalnál gyermekét szült.

Korunk legendásan hosszú kártya-csatái sem voltak ismeretlenek a régiek előtt. Casanova emlékiratainak egyik legérdekesebb részlete az, amelyben elmeséli, hogy Sulzbachban negyvenkét órát küzdött végig — kártyával.

Ebben a régi világban is magasztalták a nyertest és lesajnálták a vesztest. Sőt ez időben a kártyaerkölcs még alacsonyabban állt, mint manapság, mert a hamis kártyázás nem a gyalázatosságok, hanem az ügyességek közé tartozott. Így aztán a kártya erkölcsi pusztítása az egyszerűbb emberek között talán a mainál is nagyobb volt. Tempora mutantur, — az idők változnak. — de úgy látszik, az emberi rontó-szenvedélyek túlélik az időt és a történelmet is.

— **IDŐJÁRÁSJELENTÉS:** Északnyugati szél, egyes helyeken, főleg északon és keleten esők. A nappali hőmérséklet kissé emelkedik.

— **Repülőkatasztrófa Angliában.** Londonból jelentik: A brooklandi autó-versenypályán szombat délután két súlyos szerencsétlenség történt. Több ezer néző előtt folyt le a nagy őszi autóverseny, amelynek tartama alatt hirtelen egy bombavető repülőgép zuhant le a versenypályára, ahol darabokra zúzódott. A repülőgép vezetője szörnyethalt, míg a többi utasok: egy tiszt és három katona súlyosan megsebesültek. Az autóverseny vége felé az egyik kis versenykocsi kigyulladt, háromszor megfordult tengelye körül, majd kizuhant a pályáról. A kocsi vezetője súlyos égési sebeket szenvedett.

— **Érdekes miniszteri leirat érkezett ma az aradvárosi egészségügyi hivatalhoz.** A munka- és egészségügyi minisztérium küldötte a leiratot, amelyben kéri dr. Cucu Vazul városi főorvost, hogy indítson szigorú vizsgálatot a pécskai kenyérfárosok ellen, hogy milyen módon árulnak Aradon és milyen módon szállítják be eladásra a kenyeret. A minisztériumi leirat valószínűleg a nemrégiben megtartott országos sütőiparos kongresszusnak a következménye, amelyen megtárgyalták az összes sütőiparosokra nézve sérelmes dolgokat. Különösen sokat foglalkoztak azokkal a nem hivatásos pékekkel, akik péksüteményeket hoznak forgalomba. Akkoriban elhatározták, hogy eljárnak a minisztériumban, miszerint vizsgálja felül az ilyen nem hivatásos pékek árusításának jogát. A Nagyszébenben megtartott kongresszus valóban memorandummal fordult a munka- és egészségügyi minisztériumhoz, amely vizsgálatot is indított az ügyben.

Terézia Felter kozmetika

távolítása, hámlasztás. — Olcsó árak. — Izsák Olga külföldi kozmetikusnő vezetésével. — Tanítványok felvételnek.

— Ejtőernyővel akar leszállni egy buzsáki lakos. Szombaton este jutott csak az ARPA repülőnap rendezőségének kezébe az a levél, amelyet Stefani Pál buzsáki lakos küldött el napokkal ezelőtt és amelyen bejelentette, hogy a repülőnapon hajlandó ejtőernyőn az egyik repülőgépről leereszkedni. A levelet tévedésből az aradi prefektúrára vették és onnan kézbesítették szombaton este, közvetlenül a repülőverseny előtt az ARPA rendezőségének. Minden valószínűség mellett szól, hogy a rendőrhatalóság hozzájárul az ejtőernyő-leereszkedéshez és Stefani Pál vasárnap délután öt óra tájban végrehajthatja az érdekes mutatványt.

— **Halálosvégű gázolás tettesét hozták be ma délelőtt az aradi ügyészségre.** Pálffy Károly kisjenői cipész kétlovas kocsiával hajtott a faluban és elgázolta özv. Ladányi Józsefné 78 éves asszonyt, aki nyomban meghalt sérülései következtében. A cipész a csendőrség őrizetbe vette és Aradra szállította. Pálffy kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy nem hajtott gyorsan és a tragikus szerencsétlenség oka maga az áldozat volt. Az idős asszony nagyothallott és így nem vehetett tudomást figyelmeztető kiáltásairól. Az ügyészség kihallgatása után szabadlábra helyezte Pálffyt, akinek ügyében tovább folyik az eljárás.

Skót

Egy skót megkérdezi a barátjától:

— *Mondd, kérlek, nem vennéd meg a hálóingemet? Olcsón eladom.*

A másik csodálkozva kérdezi:

— *Miért akarod eladni a hálóingedet?*

— *Mert egy éjjelbri állást kaptam.*

MODERN

fehérneműek, paplanok Ruttkay és Botye-cégnél legjobb, legolcsóbb.

— **Halálozás.** Schönzweig Samu lazuri kereskedő 69 éves korában, rövid szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 17-én, vasárnap délelőtt megy végbe Halmágyon.

— **Rejtélyes eltűnés Pankotán.** Pankotáról jelentik: Titokzatos módon eltűnt Pankotáról Barbát Géza mészárossegéd. Barbátot gazdája pénteken Szentannára küldte, hogy ott hizott sertéseket vásároljon. A hentesmester 5500 lejt bizott segédjére a vásárlás céljaira és legjobb lovával felszerelt kocsián küldte el Szentannára. Barbát Géza a kocsit és a lovat egy komlósi gazdálkodónál hagyta, a nála lévő pénzből 500 lej előleget is adott a sertésekre s a többi pénzzel együtt nyomtalanul eltűnt. A rendőrség valószínűleg tartja, hogy gazdája pénzével átszökött a határon Magyarországra s erről értesítették is a határrendőrséget. Valószínű azonban az a föltevés is, hogy a 19 éves fiatalember, akit tökéletesen megbízhatónak ismertek Pankotán, büntény áldozata lett, miután gazdája nem hiszi, hogy az 5000 lejjel megszökött volna tőle, hiszen már nagyobb összegekkel is hiánytalanul elszámolt.

— **Goldschmidt Bank a reklám vers-pályázatot szeptember 19-én lezárja.** Pályázatokat legkésőbb 19-én, kedden délután 6-ig fogadjunk el. A pályázat eredményét rövidesen közöljük.

— **Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűviz szabadabb teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó- és munkaképességet.**

Vörösrókából ezüst- és kékrókat készítenk. Beszarabiai juhprémeket festünk mély fekete színnel és kékes bőrrrel. Bundákat és régi szőrméket felfrissítünk. Szakképzett vegyész-mérnök vezetésével.

**„STAR” Első román prémfestőde
MAIROVITZ IMRE**

Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 14. 8268

v. Szabadság-tér 16. Szepők, májfoltok, pattanások szakszerű kikészítése Legújabb pakolások, diathermiás maszok, vasalás, hajszálak, szemölcsök végleges el-

— **Panaszos levél Arad közvilágításáról.** Kaptuk az alábbi panaszos levelet: „Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! Az Önök nagy nyilvánosságára elé szereztem vinni panaszomat, mely azt hiszem, minden aradi polgár jogos panasza. *Miért nem világítják nálunk az utcákat?* Nemcsak a külvárosi utcák merülnek el esténként a sötétség éngerében, de a főútvonalon is olyan sötétség uralkodik, amirehöz hasonlót csak eldugott falvakban tapasztalhat az ember. Elvégre is nem azért fizetjük a nagy közterheket, hogy esténként a főútvonalon járkálva, falusi állapotokat szenvedjünk el. Eltekintve attól, hogy a körző Aradon az egyetlen hely, ahol esténként egyszer-kétszer végigsétálhat az ember, nem kellemes, amikor eső után hatalmas poccsolyákba loccsan bele minden második lépésnél, mert nagyszerű világítási körülményeink miatt nem lát tovább az orránál. Ez a helyzet igazán nem méltó olyan szabad királyi városhoz, amely a közeljövőben készül százévesztendő jubileumára. Komoly összegeket investáltak abba, hogy vaskandelaberekkel díszítsék Arad főútvonalát, azonban arra senki sem gondolt, hogy ezeket valóban dísznek szánták, amennyiben villanyokor: alig égetnek rajta. Ezen az állapoton változtatni kell, a város polgársága megkövetelheti, hogy legalább a főteret rendesen világítsák, amely tisztelettel, hű előfizetője: (Aláírás.)

— **Az Aradmegyei Takarékpénztárnál vásárolt sorsjegyek közül a szeptember 12., 13. és 14-iki húzason a következő számok nyertek:** 9404, 9412, 9408, 9409, 9438, 12875, 12881, 25701, 25740, 25761, 25777, 27331, 27341, 29924, 29975, 29963, 34763, 34781, 35917, 35993, 40283, 40276, 40293, 40299, 44492, 44499, 54404, 54409, 54476, 54491, 66013, 66550, 66570, 76799, 76792, 54471.

— **Vasárnap, szeptember 17-én szentolt fel Ségában a görög keleti templomot,** fényes egyházi ünnepség keretében. A tulajdonképpeni felszentelés már szombaton este kezdetét vette rövid misével. A főünnepség azonban vasárnapon folyik le. Délelőtt fél kilenckor, történik a templomépület szentelt vízzel való beszentelése. Kilenck órakor érkezik az ünnepségek színhelyére Comsa Gergely dr. püspök, akit a parochia épületétől a templomig fényes processzió kíséri, ahol a felszentelő misét mondja díszes papi kísérettel. A felszentelő ünnepségek után a ségai kulturházban Gergely püspök tiszteletére díszelőadást rendeznek. Az ünnepség után délután ugyanott kulturelóadás következik Lugojan V. lelkész rendezésében, amelyen részt vesznek a Szent György-ifjak társasága és az egyházi énekkar.

— **Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél,** melyeket romlott élelmiszerek idéznek elő, a természetes „Ferenc József” keserűviz azonnali használata fontos segédeszköz képez. Hires orvostudományi könyvekben felsorolják azt is, hogy a Ferenc József viz többek közt ólommérgezésnél, mint specifikus ellenszer kitűnően beválik.

— **A Református Nőszövetség társasvacsorája.** Jókedv, vidám hangulat uralkodott szombat este az aradi Magyar Párt Strada Romanului-uccai otthonában. A Református Nőszövetség pompásan sikerült társas vacsorát rendezett a Magyar Otthon helyiségében. A társasvacsorán megjelentek a református társadalom vezető egyéniségei, élükön Csécsi Imre esperessel és Nagy Dezső egyházközségi gondnokkal. Mintegy kétszázan vettek részt a társasvacsorán s ezeknek meghívását a Nőszövetség tagjai személyesen intézték el. A Református Nőszövetség élén lelkes elnöknőjünkkel, Turay Jánosnéval, fáradságot nem ismerve munkálkodtak a siker érdekében. A rendezés munkájában az elnöknőn kívül a következő hölgyek vettek részt: Bogsa Gyuláné, Benedek Etelka, Bogdán Aurélné, Bálint Gyuláné, Csokán Ernőné, Földes Gyuláné, Kiss Jánosné, Schubert Ferencné és Weisz Dávidné. Ejjeltájban Farkas Jancsi népszerű cigányzenekara, amely a társasvacsora alatt is szórakoztató zeneszámokat játszott, rázendített a tánczenére és a fiatal-ság a legragyogóbb hangulatban táncolt a késő éjszakai órákig.

— Tilos a vonatokon a mozgó kereskedelem. Bucurestiből jelentik: Az államvasutak vezérigazgatóságánál egy képviselőből és szenátorokból álló bizottság felülvizsgálja a vasutak szervezetét, ügymenetét, anyagbeszerzését, kiadásait és bevételeit. A vizsgálat célja, hogy a bizottság megismerje a vasutak jelen helyzetét. Az államvasutak vezérigazgatósága egyébként rendeletet adott ki, amelylyel eltilt a vonatokon minden mozgó kereskedelmet. Ennek megfelelően a jövőben tilos lapokat és könyveket is árusítani.

— Sakk szimultán-verseny Aradon. Az AMTE sakk-szakosztálya a szellemi sport fejlesztése céljából e hó 17-én délután 3 órai kezdettel az Eötvös-uccal Sport-vendéglőben sakk szimultán-versenyt rendez, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja a verseny rendezője. A szimultánt Halic István, Aradváros sakkbajnoka tartja, melyre a benevezést még vasárnap délelőtt 11 óráig lehet eszközölni. Benevezési díj 10 lej, vendégeket is szívesen lát a verseny rendezője.

Temetés gramofonprédikációval

Pitsburgban meghalt egy Morel nevű protestáns lelkész, aki egész életében híres volt különködéseiről. A hitközsége mégis nagyon szerette, mert a külön ember szívesen tett jót mindenkivel, aki segítségért fordult hozzá. Halálának híre nagy gyászt és részvétet jelentett Pitsburgban és nem voltak nagyon meglepve hívei, amikor végrendeletében arra a passzusra találtak, hogy a végrendeletéhez csatolt gramofonlemez kell a temetés alatt a sirjánál lejátszani. Az egész város ott volt a temetésen és amikor a koporsót leeresztették a sírba, megindították a gramofont és pár perc múlva felhangzott a temetőben az öreg külön papnak a hangja, amelyre az egész gyászoló gyülekezet ráismert. Ezt mondotta: „Senkiem sem szabad félni a haláltól és ezért nyugodtan hallgassátok meg a végrendeletemet. Egyetlen vagyonom a bibliám, ezt a templomra hagyom. Van egy ébresztőórám is, azt pedig a pitsburgi rendőrségre hagyom, mert annak van a legnagyobb szüksége ébresztőórára. A gyászoló gyülekezet, amely meghatottan hallgatta az öreg papnak a halál után elhangzott szavait, alig tudja megőrizni az illő komolyságot, amikor ezt a különös rendelkezést hallotta. A pitsburgi rendőrségben azonban volt annyi humor, hogy elfogadta a ráhagyományozott ébresztőórát.

— Kloroformos rablóátadás a robogó vonaton. Bucurestiből jelentik: Braila és Galac között a vonaton ismeretlen rablók behatoltak Popov Mária jómodu cetate-albai asszony II. osztályú fiúkéjébe, kloroformmal elkábították és értékes ékszerreit, valamint pénzét elrabolták. Mire a vakmerő rablást észrevették, a támadóknak nyomaveszett.

— Erős, vérbő, kövér emberek számára a természetes „Ferenc József” keserűviz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendszeres bélműködést biztosít.

— Feltűnést keltő öngyilkosság Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt feltűnést keltő öngyilkosság történt. Mavrodí János, ismert, dúsgazdag bucuresti-i lakos 27 éves Tamás nevű fia, Botceanu Doktor uccai lakásán fobelötte magát és szörnyethalt.

— Aradi rendőri hírek. Dobreccan János feljelentést tett ismeretlen betörők ellen, akik behatoltak lakása melletti udvarára és onnan baromfit loptak el. A betörők leszedték a lakatot a csirkeórlól és valamennyi ott talált szárnyast ellopták. — Borbély István festősegéd feljelentést tett a rendőrségen, mert tegnap éjszaka munkahelyéről, Calea Victoriei 16. szám alól ellopták szerszámain, amelynek értéke közel 1000 lej volt. — Gárdos Lajos, az aradi Goldschmidt bank tisztviselőjének lakásából tegnap az esti órákban ellopták négyezer lejes, vadonatúj öltönyét. Bevezették a vizsgálatot.

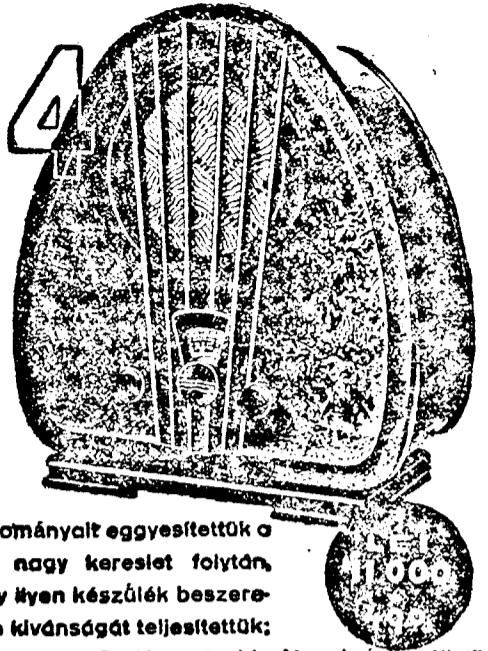
Ertesítés.

Az aradi Strada Eminescu 34. szám alatti HÁZI IPARISKOLA IGAZGATÓSÁGA (Deák Ferenc-ucca) értesíti az érdekelt hölgyeket, hogy szőnyeg, fonott, szövött és kézimunkaneműeket szeptember hó 18-ikától kezdődőleg megrendelhetik a fenti címen, s hogy megrendelésüket szíveskedjenek az igazgatói irodában délelőtt 8—12-ig s délután 3—5-ig megtenni. **Az igazgatóság.**

Egész EURÓPA elragadtatással fogadta a „Super-Inductance” módszerét.

Ez lehetővé tette a

834

készülék létesítését. Egy millió megelégedett „Super-Inductance” hallgató létezik. Egy millió afánlat dicseri a „Super-Inductance” készüléket. Egy további millió hallgató fogja az új azonban ezen készülék beszerzését el-

határozni. A modern rádiótechnika összes vilámszerte egyesítették a 834-es készülékünkben és a fenti említett nagy kereslet folytán, olyan árban hozhatjuk forgalomba, hogy egy ilyen készülék beszerzése mindenki részére lehetővé válik. Minden kívánságot teljesítettük: 1. A lehető legegyszerűbb beállítás két gombbal. 2. Különösebb fáradság nélkül finomítás rövid idő alatt. 3. Csodás, természetes hangzalat, egy különösen erre a célra szerkesztett elektrodinamikus hangszóró által. 4. Minden hálózattal való kapcsolási lehetőség, a transzformátor-hálótranszformátor után.

A 834-es készülék a „Super-Inductance” trányzat legmagasabb teljesítményre igazolja, hogy csak a „Super-Inductance” képes ezokat az elsőrangú tulajdonságokat nyújtani, amelyeket ma minden európai hallgató joggal elvár. Az érv pedig mindenki részére a legutányosabb.

Európa legnagyobb Rádióüzeméből
Európa egy millió lakásaiba.

PHILIPS 834 *Super-Inductance* **AZ ÚJ KAPCSOLÓMÓDSZER**

— AZ ILIESCU Bankház által eladott sorsjegyek közül az alábbiak nyertek a szeptember 12., 13. és 14-iki húzásokon: Lej 80.000: No. 61017. Lej 25.000: No. 15753. Lej 15.000: No. 576. Lej 12.000: No. 43330. Lej 7.000: No. 757, 11622, 15414, 15747, 21818, 43386, 55063, 55086, 57928, 61004, 61054, 61076, 68070. Lej 5.500: No. 564, 570, 682, 754, 783, 960, 970, 10978, 11263, 15440, 15470, 15636, 15655, 15669, 15686, 15691, 15710, 15734, 15742, 15751, 15772, 15783, 15791, 15797, 20138, 20461, 20465, 21915, 21937, 22811, 22812, 24550, 24559, 25105, 25115, 25128, 27226, 27259, 27260, 28061, 28063, 28096, 31621, 31635, 31640, 40221, 40234, 40236, 40492, 43037, 43060, 43311, 43332, 43337, 43355, 43376, 43392, 46088, 48205, 48864, 49562, 54303, 54332, 54347, 55458, 56290, 56296, 56809, 56967, 56970, 56971, 56973, 57815, 57817, 57819, 57840, 57846, 57857, 57896, 57909, 57910, 57915, 57947, 61029, 61031, 61058, 62002, 62010, 62025, 68072, 68081, 72902, 72903, 72933, 72942, 72960, 72984, 72996. Mely nyereményeket a bankház azonnal kifizet. Az eddigi nyeremények összege Lej 2.342.625.

— GERŐ dentist kizárólag nemesféműből és csak elsőrangú anyagból vállal mindentéle fogmunkát olcsó díjazásért, Str. Consistorialul (v. Batthyány-ucca) 11. 3287

— Tífuszjárvány Aradon. Az aradvárosi egészségügyi bizottság ülést tartott. Az ülésen előterjesztett adatokból kiderül, hogy a tífusz betegségek száma egyre emelkedik. Cucu Vazul dr. városi főorvos felhívja a közönség figyelmét, hogy óvakodjon mosatlanul gyümölcsöt enni, miután a járvány terjedését főleg a gyümölcsök okozzák.

SEBES ILY

ú tanítást megkezdte.

Egészségügyi és fogyasztó torna. O Külön kurzus gyermekeknek, felnőtteknek. O Esti tisztviselő-kurzusok. O Mérsékelt árak! 8188

— Ritka jubileum. Alapításának hetven esztendő évfordulójához ért a magyar főváros egyik legismertebb uriszabószalonja az Ullmann és Szemere-cég. A magyar szaloniparnak ez az előkelő reprezentánsa, patinás múltjához méltóan, nem hivalkodó ünnepléssel, hanem azzal óhajtja ezt a ritka évfordulót emlékeztetéssé tenni, hogy közismerten elsőrangú készítményeinél jubileuma alkalmból igen jelentős ármérséklésekkel, előnyös és praktikus bérleti rendszer módosításokkal szolgál megrendelőinek. A cég műtermében Budapesten, V. Szent István-tér 5, a Bazilika főbejáratával szemben, már pazar választékban vannak együtt az őszi és téli idény angol és skót gyárakból származó szövetszövetek, melyekből a legutolsó divat legkisebb új árnyalatát is figyelembe véve, a legmodernebb amerikai szabásrendszer szerint készülnek a legmagasabb, de a szerényebb igényeket is kielégítő ruhák és felöltők. Az Ullmann és Szemere-cég a romániai urí társaság körében is előnyösen ismert.

— Az aradi Aviva-Barissza sainálattal közli, hogy a ma estére hirdetett irodalmi törvényszéket (Schalom Asch: Moszkva, Varsó, Pétervár című regény-trilógiájáról) néhány nappal kénytelen elhalasztani, mert azt a hatóságok nem engedélyezték. Ahogy a felettes hatóságoknál megtett intervencióink eredménnyel járnak, ezen lapban meghirdetjük az irodalmi törvényszék megtartásának végleges időpontját, amelyre az eddig kiadott meghívók érvényesek lesznek.

URANIA

MA, VASARNAP: 8, 5, 1/8 és 1/10 órákor: A kacagás, derűtség és a főkezdő filmje. Zagon István kacagató, zenés, énekes vígjátéka.

Szegény leány nem lehet elvenni
RENAE MÜLLER — HERMAN THIMIG.
SZOKA SZAKAL — FRITZ GRÜNBAUM

Délelőtt 11 órákor: Kettős műsor.

KADETTK Tavaazi fehérek az égen.
Schirokauer regénye. Schubert-operett.
Albert Bassermann, Gretl Theimer,
Trude von Molo. Siegfried Arno.
8.—, 10.— és 18 lejes helyáraz.

MAI HELYARAK 3 órákor: 8.— 10.— és 18.— L.
5 órától: 10.— 18.— és 20.— L.

Jegyelővétel este 9 óráig: Menczer dohánytőzsdé, Str. Alexandri (Salacz-u.) sarok.

SPORT KÖZLÖNY

Az elsőosztályu bajnokság derbyje és a Lugos-kerületi bajnokcsapat vendégjátéka emelkedik ki a vasárnapi meccsek sorából

Az AAC és az ATE közötti meccs izgalmas sportot fog hozni. — A lugosi Vulturii Aradon

— A Mosóczy-telepi görög keleti templomban az éjszaka betörők jártak. A templomosztogató banda ugylátszik hosszabb pihenő után, újból folytatja munkáját és teljesen a régi recept szerint, álkulccsal behatoltak a görög keleti templomba. Itt felfeszítették a kegyszereket tartalmazó szekrényeket és igen értékes, husvétkor használatos terítőket loptak el. Feltörték valamennyi perselyt, de magukhoz vettek a templomban található papi ruhákat is. Az ellopott holmik több ezer lejt érnek. A rendőrség erélyes nyomozást indított a betörők kézrekerítésére.

— **Tettenért betörők Aradon.** Tegnap éjszaka a tanítóképző iskola felügyelője figyelmeztette az iskola közelében posztoló rendőrt, hogy gyanus emberek sétálnak az iskola kerítése mellett. A rendőr még három társával figyelni kezdte a kései sétálókat, akik nem vették észre a rendőröket és átvették magukat a kerítésen. A rendőrök erre odaléptek és a „falazó” harmadik betörőt lefűltek, majd bementek az épületbe és éppen akkor fogták el a másik két betörőt, amikor álkulccsal egy ajtót akartak felnyitni, nyilván lopási szándékból. A három betörőt, névszerint Schneider Károly 26 éves, Bódi Ferenc 19 éves és Joja Pál 26 éves aradi lakosokat, a rendőrség őrizetbe vette.

A divat

A manikürkísasszonyok nagy buzgalommal vágják, reszelik, csiszolják a kecses női kacsókon levő körmeiket és azután, mikor már nagyszerűen megmintázták, akkor következnek a festészeti művelet. Befestik a körmet, Be is lakkozzák, Nem rózsaszínre, Nem is pirosra, Ez nem divat. Vértörőre, Ez a divat. Hogy ez szép? Lehet, Pistikének nem tetszik, Pistike hatéves, Illemtudó kis gavallér. A hölgyeknek mindig udvariasan kezét csókol. És az egyik szép hölgynek mégsem csókolta kezét. Megrázta szőszke fejét, összeráncolta homlokát és haragosan nézett a fiatal asszonykára. Nőgatták, szép szóval is, fenyegetéssel is biztatták, Nem és nem.

— De Pistike, miért vagy oly illetlen? Miért nem csókoloztál kezét?

— Mert a nőni körme véres, Pistikének, a hatéves gavallérnak ilyen különös ízlése van.

— Az „Aradi Polgári Jótékony Egyesület” temetkezési csoportja értesíti tagjait, hogy az I. csoportban 639, a II-ikben 713 számig esedékes a fizetés.

Legújabb szabású férfiöltönyök

legolcsóbban készülnek

Nagy István uriszabóságában v. Eötvös-u. 9.

— A Magyar Uriasszonyok Lapja tízéves pályafutása alatt a fejlődésnek olyan magaslatát érte el, hogy nem csupán minden magyar nő szalonasztalának lett nélkülözhetetlen ékessége, hanem a hasonló külföldi lapokkal való versenyből is győztesen került ki. Páratlan népszerűségének magyarázata elsősorban szépirodalmi cikkei, a melyeket a legkitünőbb magyar írók írnak, divat és kézimunkamelléklete, nélkülözhetetlen háztartás-rovata, pedagógiai szempontból is kiváló megoldással és tanácsal szolgáló szerkesztői üzenetei, végül pedig egyszerű illusztrációi — amikhez hasonlókkal egyetlen magyar lap sem dicsekedhetik. Nagyságos Asszonyom is győződjön meg erről és kérjen ingyenes mutatószámot a Magyar Uriasszonyok Lapja-ból: Török János, Oradea, Casuta Postala 47.

— Ha szereti egészségét, Fermentecettel savanyít.

— Tekintettel a tömeges jelentkezésekre, a Kalocsai-féle szimfonikus jazz-zenekarban a jelentkezési időt szeptember 23-ig meghosszabbították. A résztvenni szándékozók adják meg címüket zárt borítékban Kalocsai Zoltán címére, az Aradi Közlöny kiadójába. Megirandó még, hogy a jelentkező zenei tanulmányait hol végezte.

— **Soffőr-tanfolyam** kezdődik folyó hó 20-ikán a Felső Fa- és Fémipari szakiskolában. Beiratkozni lehet 5—6-ig az igazgató-ságnál.

— **Dr. Eckstein Béla** bel- és női betegeknek ismét Aradon rendel. Strada Ioan Russu Sirianu (Aulich Lajos-ucca) 2. alatt.

— **Mit nyújt a badeni Gutenbrunn-szanatórium vendégeinek?** A modern komfortos hotel minden kényelmét, a tökéletes szanatórium kitünő orvosait, a legújabb és legmodernebb orvosi berendezéseket. A háza bevezetett kenes források. Szivószály. A legjobb uri társaság. Világhíjú könyha, individuális diéta, Mérsékelt árak.

Vasárnap ismét nagyszabású sporteseménye lesz Aradnak. Az I. osztályu bajnokságban teljes fordulót bonyolítanak le, ezek közül különösképpen az ATE és az AAC közötti bajnoki mérkőzés bir nagy érdeklődéssel. A Gloria-CFR csapata a lugos-kerületi bajnokot, a Vulturii együttesét látja Aradon vendégül és ez a meccs is bizonyítan nagyszabású érdeklődőt fog vonzani. Itt közöljük a vasárnapi mérkőzések biródelegálását:

Gloria-pálya: 9.30 óra: Astra ifj.—biró: Darázs; 11.00 óra: Banatul—Astra, biró: Husztik, határbiró: Szabó; 1.30 óra: Soimi ifj.—Gloria ifj., biró: Ujj; 3.00 óra: ATE II.—Gloria II., biró: Auer; 5.00 óra: Gloria CFR—Vulturii (Lugos).

AAC-pálya: 10.30 óra: Soimi—Transylvania, biró: Höhn, határbirók: Muntean és Vidák; 1.00 óra: Olimpia—Tricolor, biró: Pálfi, határbirók: Sasu és Ciungan; 3.00 óra: Unirea—Hakoah, biró: Pfeiffer, határbirók: Gencsi és Procopie; 4.30 óra: AAC—ATE, biró: Oravetz, határbirók: Polareczky és Varga.

A Ripensiat meghívták a prágai Slavia jubilaris mérkőzéseire

A temesvári Ripensia futballegyesület bátran nevezhetjük ma Románia büszkeségének. A csapat különösképpen az elmúlt esztendőben már olyan kiváló teljesítményeket ért el, ami az európai sportkörök érdeklődését is teljes mértékben felkeltette. Külföldi vendégszereplései, hollandiai eredményei, majd legutóbb a Ferencváros felett aratott győzelme csak öregbítették ennek az egyre fejlődő sportegyesületnek a kiváló érdemeit. Csöppet sem meglepetés tehát a temesvári sportkörök részére az a kitüntetés, amely most újabban érte a Ripensia csapatát.

Az történt ugyanis, hogy a Ripensia meghívtat kapott Prágába, a Slaviától, abból az alkalomból, hogy az fennállásának 25 éves jubileumát ünnepli. A Slavia, Európának valamikor egyik legrettegettebb futballegyüttese, a jubileumi napon körmérkőzést tart, amelyen rajta kívül résztvesznek: a Vienná, az osztrák bajnokcsapat, az Ujpest, a magyar bajnokcsapat és a Ripensia. Ez a meghívás ebben a társaságban tehát a Ripensia eddigi szerepléseire teljesen megérdemelten teszi fel a koronát. A jubileumi körmérkőzés szeptember 23—24-ikén lesz Prágában.

Toldi helyett Polgár játszik a magyar válogatottban Svájc ellen

Budapestről jelentik: A tegnapi utolsó tréning után, Nádas szövetségi kapitány változtatott a magyar válogatott football-csapat csatársorán. A Ferencváros fáradt Toldi-ját kihagyta a csapatból és helyette Polgárt, a Budai fiatal, de igen tehetséges, robusztus centerét tette be, aki otthonosan mozog a bal-összekötő poszton is. Remélik, hogy Sárosi mellett eredményesen fog játszani a fiatal csatár. Egyébként változatlan maradt a csapat, amely jó kondícióban és nagy kedvvel várja az első Kupa ellenfelét.

A sváciak Eichner elnök vezetése mellett szombaton érkeztek meg Budapestre és a meccs után Lillafüredre utaznak, mert a jövő héten Belgrádban játszik a csapat világbajnoki selejtezőt. Lillafüreden pihennek a szeptember 24-iki meccsig.

ZONGORA,

rövid, modern, fekete keresthuos, 1 ebédő, 5 méter spanyolfal, 1 rézagy stb.

elköltözés miatt sürgősen eladó!!

ARAD, Strada Cuza Voda 56. 3428

Berger Klári

diplomás tanárnő

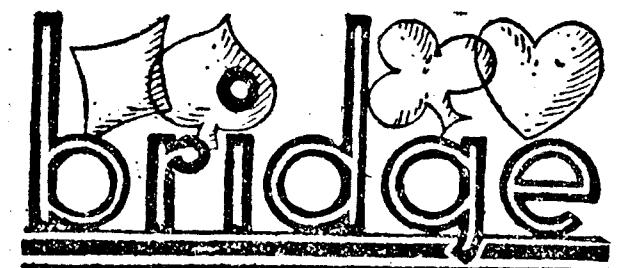
franczia órákat ad méltányos áron

Piata Avram Ianou (Szabadság-tér) 13. sz. 3471

O Tizenegyezer pengőt kapott az Attila Simonyiért. A miskolci Attila eladta a franciáknak Simonyit, akiért váltságdíj képpen 11 ezer pengőt kapott.

O Szepes is indul a svédek ellen. A magyarok legújabb gerelyvetője, Szepes Béla is indulni fog a svéd-magyar atlétikai versenyen.

O Nagyszerűen sikerült az USA társasvacsorája. A Stiaszny-gyár alkalmazottaiból alakult USA szombaton este a Perényi-vendéglő különtermében nagyszerű társasvacsorát rendezett, amelyet tánc követett és a nagyszerű multság a kora reggeli órákban ért véget.

Rovatvezető: MIHALIK GYULA.

A szövetség szezonnyitó páros bridgeversenye

A szövetség legutóbbi igazgatósági ülésén elhatározta, hogy az idei szezon nagyszabású páros versenyvel vezet be. A versenyt az előrelátható óriási érdeklődésre való tekintettel, két turnusban fogják megtartani. Az első turnus október 3-án, kedden, a második turnus pedig október 6-án, pénteken mérkőzik s végül a döntőt október 10-én, kedden játszzák le a „Lloyd”-társulat helyiségében.

A nevezési díj személyenként 120 lej, azok a bridge-szövetségi tagok azonban, akik tagdíjhátralékban nincsenek, mindössze 40 lejt fizetnek, amely összegekben az egész verseny tartamára a kártyapénz is belefoglaltatik. Nevezéseket a szövetség legközelebbi folyó hó 28-ig fogad el az e célra a Lloyd-Clubban, Bridge Szalonban és lapunk szerkesztőségében feltekintendő aláírási ívcken.

A bridge-szövetség a nagy érdeklődésre való tekintettel, igen értékes és szép díjakat tűzött ki a nyelők részére, amely díjak rövidesen egy főbíró nagy üzlet kirakatában lesznek megtekinthetők.

A versenyfeltételeket legközelebbi vasárnapi számunkban jogiuk részletesen közölni.

Danciu patika ma, vasárnap egész nap nyitva **Molnár László** gyógyszerész, *Plata Mihai*
Viteazul 13. (Ferenc-tér)

TARKA ESEMÉNYEK

Tudja-e?

Tudja-e, hogy a Missisipi mellékfolyója, a Pascagoula, a délszaki ég alatt rejtélyes hangokat ad, melyekről senki sem tudja, honnan származnak. Nemzedékeket félemlített meg már ez a daloló folyó, mely hol zeng, mint az aeol-hárfa, hol pedig félelmesen zug és dörög. Ezt pedig nemcsak egy ponton hallani, hanem mindenütt, legerősebben akkor, mikor ráborul a délszaki éjszaka.

Tudja-e, hogy volt egy író, aki megejtette saját könyvét? Renking Tódornak hívták. 1664-ben egy könyvet írt, melyet tulontul merésznek találtak. IV. Keresztély dán király választás elé állította: vagy kivégezteti, vagy pedig megeszti könyvét. Az író az utóbbit választotta. Összetépte könyvét, beleapritotta egy levesbe s megejtette.

Tudja-e, hogy mikor Kelet-Afrikában fölfedezték a fehér négeret, az az elmélet kelt szárnyra, hogy ezek azoknak az angol nőknek az utódai, akik 1782-ben egy hajótörés következtében elvesztek Afrikában? Azt hitték, hogy ezek az angol nők később a törzsfőnökök háremébe kerültek. Ujabbán kimutatták, hogy a fehér néger ereiben semmiféle északi vér nem folyik. Börbe-tegség az oka annak, hogy mefehéredtek. A fekete négeret különben megvetéssel tekintenek rájuk és nem házasodnak össze velük.

Tudja-e, hogy a dada nem skót eredetű, hanem Skóciába a rómaiak vitték be. Már a régi görög és római szobrokon is látni dudákat. Ismerték a keleti népek, az egyiptomiak is.

POKOLI PARADICSOM.

Victor Boret, a volt francia földművelésügyi miniszter Oroszországban járt s így számol be tapasztalatairól:

— Ez az ország: a pokoli paradicsom. Rongyokban járnak az emberek, vagy legalább is hiányos öltözékben. Az élet nehéz, satnya, az élelmet kimért, apró adagokban adják. Végelát-hatatlan sorokban ácsorognak a vevők. A szabad piacokon, ahol nem jegyre kapják az árut, cukrot, húst csereberélnék viselt ruhákért. Olyan ez, mint az ócskapiac. Minden portékát csereberélnék itt, melyet nem tudnak megszerezni a szakszervezeteknél. Egy viselt nadrág ára, mely nálunk 10 frank, itt 100 rubel. (Figyelembe kell vennünk, hogy egy átlagmunkás havonta 100—150 rubelt kap.)

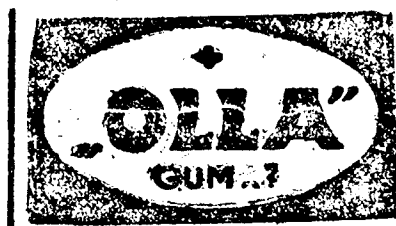
— Bemegyek egy gépgyárba. Nőket látok, kurta szoknyában, lábuk-karjuk maszatos a kezőlajtól, izzadva dolgoznak, rossz levegőben. De a vezető ezt mint „a nők diadalát” tünteti föl. Azt is furcsáltam, hogy ezek a fölvilágosodott forradalmárok török magukat a rendjeleért s büszkén hordják gomblyukukban a Lenin-rendet, vagy a Vörös zászló-rendet. Valósággal vakbuzgók. Minden köztéren, gyárban, hivatalos helyiségben van egy „vörös zug”, ahol oltárokat emelnek Leninnek.

POROSZORSZÁGBAN VÉGET VETNEK A SZTÁRENDSZERNEK.

Göring porosz miniszterelnök elmökléte alatt konferenciára ültek össze a porosz színházak intendánsai. Hinkel, a színházak birodalmi kormánybiztosa nagy beszédet mondott, amelyben arra figyelmeztette az intendánsokat, hogy könyörtelen eszközökkel is véget kell vetni a sztárrendszernek és a legnagyobb takarékossgal kell lehetővé tenni azt, hogy minél több színész lehessen a színházakban foglalkoztatni.

AZ ÁRULÓ SZEMÖLDÖK.

Eddig azt hittük, hogy az ősz haj, a ráncok és a kihulló fogak az öregedés jelei. Egy E. M. Fischer nevű angol tudós most megállapította, hogy az ember szemöldöke is elárulja a korát. Az évek multával a szemöldökök leereszkednek, megsűrűsödnek és így öreg kifejezést adnak az arcnak. Az angol tudós szerint az asszonyok egész logikusan járnak el, amikor ritkítják a szemöldöküket, mert így akariák elrejtetni a korukat.

Ne kísérletezzen egészségével, kérjen Ön is kimondottan eredeti

“OLLA” óvszert,

mely megóvja Önt nemi betegségektől.

Jó idegek kellene az ejtőernyős ugráshoz, — mondotta a törékeny természetű

Edit Clark, aki ma Aradra repült

Megérkeztek a vasárnapi repülőnap pilótái. — Beszélgetés a hírneves ejtőernyős pilótánovel. — A repülőknél hatalmas szélviharral kellett megküzdeniök

Ma délután szorgos munka folyt az aradi repülőtéren. Katonák tisztították a teret, sátrat állítottak fel, rendezkedtek: folytak az előkészületek a vasárnapi repülőmeetingre. Ma délután öt órára avizáltak megérkezésiüket a holnap repülőnapon résztvevő pilóták. Egy gépnek Bucurestiből, ötnék pedig Turnu-Severinből kellett megérkeznie. Órák multak el a várakozásban és a már türelmetlenné vált Gruiu kapitány többször érdeklődött telefonon a gépek sorsa iránt. Félő volt, hogy a nagy szél megakadályozza a repülő Aradra jövetelét. Végre este fél hét órakerült a láthatáron az első gép. Mérész siklórepüléssel szállta körül a teret, majd leszállt. A R. A. B. T. jelzésű Sata gyártmányú négyszemélyes gép volt, amely Bucurestiből érkezett és amelyet Ghiosanu kapitány vezetett. A gépen egy hölgy is érkezett kis fekete kabtyával.

— *Kellemetlen utunk volt* — mondotta Ghiosanu kapitány — déli egy órakerült indultunk el Bucurestiből és eredetileg három óraker kellett volna Aradra megérkezniünk. A nagy szél azonban megakadályozta előrehaladásunkat. Főként a Kárpátok felett kellett megküzdeniünk a szélviharral, amely ilyen alaposan megkésleltett bennünket. Egyébként semmi baj nem volt az uton, minden nagyszerűen ment.

Az első gépet hamarosan követte a többi. Fiz perc múlva már feltűnt a láthatáron a következő repülőgép, majd egymásután érkeztek meg a többiek. Az egyik mérész mutatóvanyokkal szórakoztatta a téren összegyűlteket, mire az egyik bucuressi repülő megjegyezte:

— *Ez biztosan Ivanovici.*

A fiatal repülőhadnagy ugyanis egyike a legmerészebb pilótáknak, aki a legutóbbi repülőnapon is vakmerő mutatóvanyokkal szerepelt az aradi repülőmeetingen. A jóslat be is vált — a gépet tényleg Ivanovici hadnagy vezette. A Turnu-Severinből jött gépek Messerschmidt gyártmányúak és Ivanovici hadnagyon kívül Manolescu hadnagy, Cernescu comandor, Georgescu főhadnagy és Culuri pilóta vezette őket. Az egyik kétszemélyes kis sportrepülőgépből fehérkabátos, fehértrikóruhás, szőke hölgy ugrott ki. Vidáman nézett körül, mindenkit mosolyogva üdvözölt: a jókedvű hölgy Edit Clark, a hírneves ejtőernyős-ugró, aki Manolescu hadnagy gépén érkezett meg Aradra. Filigrán, kis alak, szőke haj, kék szemek.

Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy Edit Clark angolos neve dacára sem tud angolul. Amerikai állampolgár, de francia származású és kizárólag franciául beszél. Amikor a megérkezés után a repülő elmesélték egymásnak utóélményeiket, Cernescu comandor tréfásan meg is kérdezte tőle:

— Meg:anult már valamit románul?

— Egy keveset — jegyezte meg nevével Edit Clark.

Leveszi a fehér köpenyét, majd az ugyan-csak fehér pizsamászerű trikójára felöltöz. Készen áll a városba való indulásra. Ekkor szólom meg, amire így válaszol:

— *Hét év óta dolgozom ejtőernyővel — mondja — és először Páris környékén próbálkoztam.*

— Járt előzőleg valamilyen tanfolyamot?

— *Nem. Magamtól próbálkoztam és magamtól jöttem rá a dolgok nyitjára — hangzik a válasza.*

— Milyen érzése volt, amikor először megkísérelte produkcióját?

— *Őszintén megmondva: semilyen. Nem csináltam magamnak gondot az egészről. Leugrottam. Tudtam, hogy az ernyőnek ki kell nyílnia, tudtam, mit kell tennem és nyugodtan dolgoztam. Eppen annyira nem féltem, mint ma, hét év után. Aki fél, az ne is próbálkozzon. Ide nyugalom kell és főképpen jó idegek. És persze egy rendes, megbízható ejtőernyő — tette hozzá nevével.*

Edit Clark kinyitja a hátsó kisajtóját annak a gépnek, amelyen érkezett. Megmutatja ejtőernyőjét. Sötétzöld selyemből készült, egész csomó erős pánttal, amelyet a vállra csatolnak. Gondosan becsukja a kisajtót.

Elmondja még, hogy rekordot csinált azzal, hogy tizenhét méteres magasságból ugrott le ejtőernyőn: a lehető legvesélyesebb produkciója, amely elképzelhető. Mert sokkal több esélye van annak, hogy ilyen magasságból kiugorva, az ejtőernyő egyáltalában nem nyílik ki. A vasárnapi meetingen előreláthatólag háromszáz méteres magasságból ugrik, ez azonban természetesen az időtől függ.

Már besötétedett, a repülő türelmetlenkedtek. Hideg van és az ut sem volt a legkellemesebb ebben a szélben. Az interjút meg kell szakítani. A repülő a Fehér Kereszt-szállodához hajtattak, ahol szobát rezerváltak a részükre. Egy óra múlva már mindannyian a korzón sétálnak. Edit Clark is letette a kényelmes, de kevésbé mutatós egyenruhát és legújabb divatu kosztümben korzózott.

Vasárnap délelőtt tíz óraker kezdődik meg a repülőmeeting és úgy délelőtt, mint délután sétarepülések lesznek a város felett. Az eredeti tervek szerint a repülő ma délután Arad felett akartak elrepülni és a vasárnapi meetingre szóló röpcédulákat a közönség közé szórni. A késői megérkezés azonban meg-hiusította a tervet, a mai repülés elmaradt.

(—rosi.)

KÖNYVEK

Childers: A rejtélyes könyv. A rendkívül izgalmas regény minden lapja új meglepő helyzet elé állítja az olvasót. A rejtélyes könyv az Athenium új és máris nagyon népszerű detektív- és kalandorregény sorozatában jelent meg, 28 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál, Kolozsvár.

Biggers: A sárga detektív. Irodalmilag magas értékű, páratlanul izgalmas olvasmány ez a regény, mely a műfajnak klasszikus remeke. Az Athenium sorozata szerencsésen indul, a siker nem maradhat el. Ára 28 lej minden könyvkereskedésben, ahol nincs, Lepagenál, Kolozsvár.

Molnár Ferenc: „A zenélő angyal.” A magyar színház életnek mindig eseménye egy-egy új Molnár-darab első előadása. Ugyanúgy eseménye irodalmi életünknek is egy-egy új Molnár-regény megjelenése. Az író csillogó ötletességével, pompás mesélőképességével, mely emberismeretével kezdettől fogva lenyűgözi az olvasót, aki egy nagy élmény emlékével gazdagodva teszi le kezéből a „Zenélő angyal”-t. Az elegáns, finom papirosra nyomott, egészvászonkötésű könyv az Athaneumnál jelent meg s ára 90 lej minden könyvkereskedésben, ahol nincs, Lepagenál, Kolozsvár.

Papok, vasárnapok. Szabó Pál, a tizenéves tehetségű paraszt-író, akinek „Emberek” című munkája angol, olasz és horvát nyelven is megjelent. „Papok, vasárnapok” címen egyik legérdekesebb művét alkotta meg. Franklin kiadás, kitűnő kiállítás, ára 90 lej, Lepagenál, Kolozsvár.

Mindennemü torták, krémek, parték, fagyalt, mignon, kuglof, kalácsok Wild Ferenc
 cukrászdájában Bulev. Regele Ferdinand 9. (az új Bing-házban.) **Nyilvános telefonállomás — Interurban 160.**

Barabás Béla dr. Arad és Aradmegye magyarságához

Tájékoztató és kérelem az aradi és aradmegyei Magyar Párt tagjaihoz és az egész magyarsághoz

Az aradi és aradmegyei Magyar Párt éppen úgy, mint a többi városi és megyei tagozatokat az a kellemetlen és veszedelmes törekvés fenyegeti, hogy kötelességükről megfélemedezett magyar emberek megbontani igyekeznek az eddig egységbe tömörült országos Magyar Pártot az által, hogy magyar testvéreinket kicsábítják összetartásunk és egységünk erős várából, őket külön megszerkesztik süres jelszavaik s tartalmatlan ígéreteikkel elvonják nemzeti hivatásuk becsületes betöltésétől.

Ez a veszedelem Erdélyben a székelyföldön kezdődött s előbb alattomosan, majd bátrabban folytatódott, szövetkezve magyarellenes tényezőkkel és mostmár terjeszkedni igyekeznek az Erdélyen kívül Romániához csatolt, volt magyar területen s miként a jelenségek mutatják, beakarják magukat fészkelni ide mihozzánk is Aradváros és Aradmegye romlatlan lelkü magyarsága közzé. Ez ellen nemcsak tiltakozni, de védekezni is kell.

Mély szomorúsággal állapítjuk meg, hogy ezek a lelkiismeretlen magyar testvérek nem saját meggyőződésükből, nem saját erejükkel cselekszenek, hanem önző anyagi érdekeik rossz szellemétől üzetve, kormánypártfogás, hatósági és rendőri támogatás, sőt anyagi segítség igénybevételével dolgoznak, mert hiszen ezek nélkül képtelenek a cselekvésre, sőt tehetetlenségre volnának kárhóztatva.

Egységbontók munkája

Hogy ezen feltevésünk mennyire igaz, bizonyítja már az is, hogy a legutolsó országos választások alkalmával ezek a magyarok a mai kormánypárt közös listáján s így a románság segítése és szavazatával kerültek be a parlamentbe s most már, mint magyar tekintélyek szabadon garázdálkodhatnak a magyarság becsületes táborában egységes erőnk megbontására, megsemmisítésére. S ami a legfájdalmasabb az, hogy a táborunkból elmaszlagosított kisebb magyar tömegeket nemcsak saját önző céljaik erősítésére, de tudatosan a hatalmi érdekek és politikai mesterkedések szolgálatára használják fel most már egészen nyíltan.

Hogy céljaikat elérjék, elsősorban a Magyar Párt legszegényebb s az életküzdelmekben mármár kifáradt néprétegére, a magyar kiscsapatokra vetették ki hálójukat, mert jól tudják, hogy ahol a megélhetés a legnehezebb, ott félrevezetésekkel és csábításokkal a hiszékeny embereket összetoborozni a legkönnyebb.

Az országos Magyar Párttól eltérő külön gazdasági és kiscsapat pártalakulásra nincsen szükség még akkor sem, ha azt komoly, jóindulatú magyar emberek szerveznék, mint ahogyan ezt már meg is kísérelték, de belátva tévedésüket, abba is hagyták. Mert az országos Magyar Párt nemcsak programként hirdeti és szervezeteivel, parlamenti képviselőségével s kiváló vezetőivel mindent elkövet, hogy az összes magyar kiscsapat s kulturális érdekeket megvédje s ezek között a kiscsapat érdekeit előmozdítsa, megélhetésüket könnyítse.

Tehát külön gazda-szervezetre, vagy kiscsapat pártra szükség nincsen, mert ez a magyar gazdák érdekében előnyöket keresztülvinni nem képes s csak arra alkalmas, hogy ez az alakulat nagyszámú magyar embert elvonjon a közös magyar tevékenységtől és erőből, amelyre okvetlenül szükségünk van közös magyar érdekeink védelmezésére.

Az országos Magyar Párt az adott viszonyok között kormányképesre nem törekedhetik.

A Goldschmidt-bank verspályázatai

Mit töröd a fejedet?

Vegyél Goldschmidt sorsjegyet!

(Névtelen V.)

Sorsjegyet végy Goldschmidt nál.

A szerencse rád talál.

(Falusi.)

Szerencsédet ne keresd az égen.

Goldschmidt Bankja tartja a kezében.

(Magyoróssy Káty.)

mert ez céltalan lenne. És ha a kiscsapat-szövetség kormányképeségeről álmodozik, úgy ez nemcsak nevetséges, de hasonló lesz a békához, amely magát ökörré akarja felfújni.

Sőt, az országos Magyar Párt nemzeti kisebbségi alárendeltségében szinte korlátozva van, hogy országos politikával foglalkozzék, mert erre csakis az országos parlamenti választások adnak alkalmat, ekkor is a szokásos akadémikusok keretei között, pedig nekünk minden jóra való magyar szavazókra szükségünk van, ha némi eredményt akarunk elérni s tekintélyre szert tenni.

Sajnos, mi romániai magyarok nem dolgozhatunk az aktivitás terén, mert az önvédelmi küzdelem nehéz munkájára vagyunk kényszerülve, az életbenmaradás keretébe szorítva, legszentebb jogaink, nyelvünk, vallásaink, kulturánk, templomaink, iskoláink, sőt családi és ősi nevünk megtartása érdekében is. És erőfeszített munkánk dacára, csak kevés eredményt tudunk elérni, mert az állami intézkedések s az ellenünk hangolt román közvélemény nyomása megbénítja becsületes jószándékú küzdelmeinket.

Hát, ha mi, nemzeti életünkhöz ragaszkodó magyarok csak küzdve-küzdeünk s alig tudunk a lét keretei között mozogni, vajon hogyan képesek nekünk jólétet szerezni azok, akik lelkiismeretlenül elakarják vonni a magyar tömegeket a közös erőből és elfojtani törekednek a kiscsapat lelkületében élő, de siralmasan lobogó nemzeti érzelmeket.

De nincs is értelme külön magyar kiscsapat politikai pártnak és nincs szükség az ugynevezett Magyar Gazdaszövetségre, mert az összes gazdasági szükségletek védelme és elősegítése az állami feladatok közé tartozván, a magyar kiscsapat éppen úgy küzd és szenved, mint a román, a szerb, vagy a sváb, s mert az országos Magyar Párt foglalkozik a gazdasági feladatok megoldásával s a gazdaközönségnek könnyítéseket követel, akkor nemcsak magyar szempontból, de általános közérdekből cselekszi, amiből előny hárulhat a magyar, román, a szerb, a sváb, a szász s az összes romániai kiscsapatra.

Mi volna akkor velünk romániai magyarokkal, ha a magyar iparosok, kereskedők, gyárosok, ügyvédek, orvosok, mérnökök, tanítók, nyugdíjasok stb. saját érdekeik védelmére külön-külön pártokat alakítanának?

Ne üljön fel senki üres ígéreteknek

Ezeknek elmondása után magyar szeretettel nemcsak figyelmeztetjük, de kérve-kérjük az aradi s aradmegyei magyarságot, mely eddig hűen megőrizte magyar nemzeti ősi erényeit, hogy ne üljön fel az üres ígéreteknek, ravasz kiszólásoknak, hanem felvértezze az egységes magyar igazságban élő hittel, az erkölcsi erőben rejülő elszánt-sággal utasítsátok vissza a közénk tolokodó vándorpolitikásokat, a tiszta magyar lelkeket eltéríteni akaró kufárokat. Forduljatok el a romlás szellemét árasztó látogatóktól, s amikor hozzátok tesztek lábukat s kinyitják szájukat, ajtót mutassatok nekik azzal, hogy le is áll, fel is ut.

Ne engedjétek magatokat semmi irányban sem befolyásolni a tévedések és kalandozások útján, hanem maradjatok meg a becsületes nemzeti küzdelmek rögös területén olyképpen, hogy továbbra is hűséges bizalommal viselkedjétek az Országos Magyar Párt vezérei irányában, valamint szíkebb hazátok az aradi és aradmegyei Magyar Párt elnöksége és intéző-bizottságával szemben.

Ha az aradi s aradmegyei magyarságnak s elsősorban a falvak magyar népének s a magyar kiscsapatnak van panasza, kívánságok vagy kérelmük, esetleg javaslatuk, indítványuk, úgy írják meg ezt nekünk, vagy keressék fel irodánkat, hogy módunk és alkalmunk legyen a testvéri megértésre, a jogosult igények kielégítésére s a segítő kéz kinyúlására. A mint eddig, ezentul is megtesszük kötelességünket.

Egyelőre csak ezzel az irással fordulunk Hozzátok aradi és aradmegyei magyar testvéreink s Hozzátok a falvak magyar népéhez, akik mindnyájan osztályosai vagytok, keserves magyar sor-

sunknak és részesei küzdelmeinknek. De igyekezzünk azon, hogy anyagi elbirásunk lehetősége szerint vezetőségünk tagjai, kiválasztott megbízottaink mielőbb felkeressenek Titeket házaitek között otthonaitokban, hogy személyes érintkezéssel s azoknak testvéri hangján megerősítsünk Titeket magyar hitetekben s ében tartssuk a szebb és boldogabb reményeitek. Addig is hűséggel teljesítsétek magyar kötelességeiteket.

Legyetek törvénytisztelők, rendtartók, s példaképei az emberi s állampolgári erényeknek és maradjatok jó magyarok.

Vevőtétek szívesen magyar üdvözlésünket, testvéri szeretetünk folytonos megnyilvánulását s baráti kézszorításunkat.

Arad, 1933. szeptember 15.

Az aradi és aradmegyei intéző-bizottság nevében:

DR. BARABÁS BÉLA
 elnök.

Nemzeti csapás: a mocsárláz A leküzdés eszköze

Az elmúlt napokban megbeszélés folyt le D. R. Ioanimescu és V. Madgearu pénzügyminiszter között kórházaink gyógyszerellátása költségvetésének megállapítása tekintetében. Remélhető, hogy mindkét reszort vezetőjének eddigi és ezután tárgyalásai a legteljesebb egyetértést eredményezik a közegészség védelmét illetően.

Elvitathatatlan, hogy az állam nehéz viszonyok között van, bevételei nehezen folynak be és nagyok azok a kötelezettségek, amelyeket a pénzügyminiszteriumnak teljesítenie kell, hogy megőrizze tekintélyét, de épp úgy igaz az is, hogy az ország közegészségügyének az első helyen kell állania. Az a kiadás, amit az egészség védelme követel, soha sem lehet elég nagy, mert tudott dolog, hogy egy betegségétől áthatott nemzet az ország jövőjét veszélyezteti, ha bármilyen fényes helyzetben van is más tekintetben.

Súlyos adóként nehezdednek ránk a betegségek, különösen a vérhaj és a mocsárláz. Az utóbbi leginkább a nyári hónapokban terjed el és pedig folyók és tavak környékén, ahol a szunyogok elemükben vannak. Némely évben majdnem egymillió ember szenved mocsárlázban s nagy a száma azoknak, akiket a halál áldozatul követel, vagy betegségük folytán nem bírják megküzdeni kenyerüket s így képtelenek arra, hogy hazájuknak és családjuknak hasznára váljanak.

Ennek a megoldása az, hogy minden kórházat és nyilvános orvosi rendelőt olyan gyógyszerrel lássanak el, amely a lakosság rendelkezésére állva, sikeresen előzi meg vagy küzd le a maláriát.

A gyógyszerek tulajdonképpen a Chinoplasmin-tablettákra vonatkoznak, amelyek hatásukban felülmúlják a chinint, amit azt mindenütt, nálunk is bizonyítják az eredmények.

Orvosi tekintélyeink véleménye teljesen meggyezik a készítmény fölényes voltára nevezés és elismeréssel adóznak iránta. Mezinescu orvostanár e tekintetben meggyőző kísérleteket folytatott Gurbanestiben, a mocsárláz leküzdésére alapított intézetben.

Dr. Sperling a fővárosi orvosok egyik legkitünőbbje ugyanazt a megállapítástok tette. Véleményét röviden az alábbiakban foglaljuk össze:

„A bármilyen alakjában jelentkező mocsárláz elleni védekezésben sokkal gyorsabban és biztonságosabban hat a Chinoplasmin, mint a chinin. Azonkívül meg van az az előnye, hogy nem járnak vele a chininnel kapcsolatos kellemetlen következmények, mint pl.: fülzugás, kezek reszketése, kellemetlen íz, ideges állapot, stb. Chinint nem szedhetnek áldott állapotban levő nők, mert az koraszüléshez vezet. A Chinoplasmin nem okoz ilyen jelenségeket.

Ha tekintetbe vesszük, hogy némely ember szervezete nem tűri a chinint s ha mégis rendelik, ez véres vizelethez vezet és a maláriával szemben sok esetben hatástalan maradt, megértjük, hogy mindenütt, így nálunk is, ezt Chinoplasminnal pótolják. Ami engem illet, minden malária-esetnél ajánltam és örültem, hogy csodás hatását konstatahadtam. Ha kórházainkat kellő mennyiségben ellátnák Chinoplasminnal, amelyet a lakosság ingyen kapna, meg vagyok győződve, hogy ez a borzalmas betegség megszüntesse országos csapás ienni.”

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
 felel.

MA: WOJTEK gyógyszer-tár egész nap nyitva!

A sötét középkor babonáinak gyilkos pusztításai Aradmegyében

Az orvos „természetfeletti hatalma” — A babonaság halálos áldozatai — Ahol cinóbergázzal gyilkol a babona — Félelem a Röntgentől.

Egy aradi orvos tapasztalatai Aradmegyében

A misztikus babonák és kuruzslások középkori sötéttségét Aradmegyében épp úgy, mint Afrika varázslók uralma alatt álló falvaiban a modern tudomány messze világító fáklyafényének és a technika legújabb vívmányainak sem sikerült eloszlatnia. Az a huszadik század közepén élő aradmezei falusi nép, amelynek legnagyobb része rádiót hallott már, látja a karcu repülőgépek tovasuhanását a levegőben, moziba jár és újságot is olvas — talán még babonásabb, mint az elmúlt század földműves népe, mert éppen a modern kor vívmányai élesztik lelkében a misztikus történetekben való hitét. Egyik ismert aradi orvos, aki nagy népszerűségnek örvend a megyében élő lakosság előtt — egyébként nyári szabadságát a Földközi tengeren töltötte, ahol a tropusi láz tanulmányozása végett felkereste az afrikai partok kórházait — mondta el érdekes tapasztalatait az Aradmegye községeiben uralkodó babonákról és kuruzslásokról.

— Az orvosok munkáját Afrikában éppen úgy, mint nálunk Aradmegyében a nép megőrzött babonássága és a kuruzslók felelőtlen működése nagyon megnehezíti. Nagyon érdekes tapasztalataim fűződnek az ugynevezett „orvosi babonák”-hoz. A falusi ember ma is meggyőződéssel vallja, hogy az orvos természetfeletti hatalommal rendelkezik és nem annyira tudása, mint különös egyéni sajátosságai teszik lehetővé számára, hogy sokszor a sir szélén álló ember életét is megmentse, vagy meghosszabbítsa. Nem lehet a megye legtöbb községének lakóiból kiirtani azt a hitet, hogy az orvos „kézfeltevésével” gyógyít, ami azt jelenti, hogy a vizsgálat, a „fehérvövényes varázsló” érintése okozza a gyógyulást. Ez sokszor olyan eredménnyel jár, hogy a beteg nem veszi meg az orvosságot, mert biztos abban, hogy az orvosi vizsgálat már meggyógyította. Tudjuk, hogy a betegek nagy százaléka orvosság nélkül is kigyógyul, természetesen hosszabb idő alatt és fájdalmas szenvedések árán. Ez növeli azt a hitet, hogy az orvosi vizsgálat elég a beteg felgyógyulásához.

A falusi javasasszonyok munkája

Régi, hagyományos szokások alapján rájött a falu lakossága néhány természetes kezelési módra. A leggyakrabban előfordul az, hogy ha beteg van a háznál, a kemencében szén izzik s a parázs előtt valamelyik falubeli öreg javasasszony térdel, aki elvégzi a szénrel való oltás „ráolvasását.” A szénoldatnak sok esetben meg van a kívánt hatása, amire az orvostudomány jóval később jött rá. Tífuszos és kolerás betegeket ma már szénoldattal gyógyítanak, mert a szénnek meg van az a hatása, hogy magához vonzza a szerves anyagokat.

— A szemmel való „megverés” nem egyéb, mint önkéntelen védekezés a fertőző betegségek ellen. A gyermek köztudomása, hogy sokkal könnyebben vesz át minden betegséget, mint a felnőtt. A „megcsodálás” titka az, hogy ilyenkor az illető, aki megismogatja a gyermeket, átviszi arra valamelyik fertőző betegség bacillusait. Így aztán nem is váratlan dolog, hogy a gyermek meg

betegszik. Évek hosszú sora alatt megfeszített munkával tudtam csak elérni a megyében, hogy a lakosság hisz a fertőző betegségek terjedésében. Igaz, hogy a láthatatlan bacillusokat természetfeletti jelenségeknek tartják, de az utóbbi időben már elkülönítik tüdőbeteg hozzátartozóikat, ami nagy eredményt jelent.

A legtöbb kuruzslás természetesen a születés és a halál nagy misztériuma köré fonódik. A születés megakadályozása és a halál elűzése vagy előidézése a falusi javasasszonyok és kuruzslók főfoglalkozása.

A falusi asszony mindenre képes adott esetekben azért, hogy gyermeke ne szülessen meg.

Legtöbb esetben az életével fizet a természet kiájtásáért s ha nem pusztul bele, egész életén keresztül megsínyli a sötét babonák leple alatt véghezvitt mütétét. Érdekes babona az is, hogy a gyermeket tápláló asszony mindaddig, míg maga táplálja gyermekét, nem kell, hogy féljen újabb gyermekáldástól. Nagyon gyakori eset falun, hogy az asszonyok 2—3 éves korban is anyatejével táplálják gyermeküket a kuruzsló parancsára.

Az ősember primitív ösztönei nyilvánulnak meg abban a babonában, amely a tűznek természetfeletti hatalmat tulajdonít a betegségek leküzdésére. A tűz fertőtlenítő szerepét minden esetre elvégzi, azonban a tudatlanság tulkapasai sokszor végzetessé válhatnak. Megtörténik az is, hogy súlyos égési sebeket idéznek elő a babona gyakorlásával. Az ugynevezett „füstölés”, amikor a rossz szellemet akarják kiűzni valamelyik súlyos

Gyanus halálesetek, sötét bűnök...

A halál előidézését célzó kuruzslások egész misztikus körülmények között mennek végbe s leggyakoribb az az eset, hogy soha sem derül ki egy-egy após, öreg férj, vagy mostoha gyermek meggyilkolása. A falu népének babonás hite az, ami örök fátyolt borít a gyanus halálesetekre. Az egyik aradmezei községben heteken keresztül „kísértett” a fekete kutya szelleme, amelynek megjelenésében az egész falu hitt, talán a pap és a jegyző kivételével. A vége az lett a dolognak, hogy az egyik jómodú gazdálkodó hirtelen meghalt... Azon az éjszakán, amikor bekövetkezett a gazdálkodó halála, az egész falu, de elsősorban a javasasszony a gazdálkodó szobájának ablakán látta kiugrani a fekete kutyát. Soha senki sem gondolt másra, mint hogy a gonosz szellem idézte elő a gazdálkodó halálát.

— A halottkém legtöbb esetben tudatlan, orvosilag képzetlen ember, aki csupán a halál beálltát állapíthatja meg. Sőt, ha orvost hívnak ki, az is csak az ügyvédség által engedélyezett boncolás alapján bizonyosodhat meg arról, hogy természetes halállal költözött el az illető vagy sem. Ilyen körülmények között nagyon ritkán üti fel a fejét a gyilkosságok gyanúja egy-egy községben...

A 20 lejes orvosi honorárium

Van egy babona, amelyért minden orvos örökké hálás s ez a falusi nép azon hite, hogy az orvosi kezelés csak akkor ér valamit, ha az orvos fáradságát azonnal, készpénzben fizetik. A legszegényebb, földhözragadt falusi ember is megvon mindent magától, de ha beteg összekuporgatja garasait és bármilyen csekélységet, de készpénzzel fizet. A napokban fordult elő, hogy

egy halálosan beteg ember száz kilométert gyalogolt Gurahonról Aradig.

hogy orvossal vizsgálta meg magát. Vasutra nem volt pénze, de 20 lejt hozott a zsebében s könyörgött, hogy fogadjam el, mert másként nem gyógyul meg. Az a falusi, aki bejár az orvoshoz odahaza azért minden esetre a javasasszony tanácsát is kikéri. Van egy paciensem, aki másfél métermázsza buza árán vett már orvosságot, állapota javul, de azért bizonyos benne, hogy nem az orvosság használ, hanem a kuruzslószó — valami szenes, vagy cukros oldat — amit a javasasszonya adott.

A röntgen-kezelés, az utóbbi évtizedek vívmánya még ma is érthetetlen a primitív lelki fa-

Mitra I. Sándor
dipl. jegyző,

az Aradi kir. Törvényszék hites fordítója és tolmácsa. Bdul. Regele Ferdinand 5. sz. (Az udvarban balra). ARAD-CSANADI-BANK-palota.

Hivatalos órák: d. e. 9-12., d. u. 3-6-ig.

HITELESIT és HITELESEN FORDIT románra és magyarra okiratokat. Ugyiszintén fordít a következő nyelvekből is: francia, angol, német, magyar, csehslovák, lengyel, olasz, spanyol, orosz, latin. A fordítások pontosan és felelősség mellett eszközöltetnek. A mások által végzett fordításokat is hitelesíti. Megjelenek a bíróságok előtt mint hites tolmács.

CÉGEK RÉSZÉRE műszaki, szakmabeli levelezéseket és fordításokat eszközölök, terminus-technikussal, tökéletes hitelességgel, ugyiszintén a levelek, felebbezések, szerződések, okiratok, törvények, diplomák s mindenemű bizonyítványok, kérvények, hirdetések és közlemények, irodalmi művek fordítását, illetve megismerését vállalom, mindannyit teljes felelősséggel. Abszolút minimális árak, még a fordítások hitelesítésénél is.

MÁSOLATOKAT és SOKSZOROSÍTÁSOKAT vállal. Okiratok, munkakiírások, köz- és magánmunkálatok költészetét és általános kivitelezési feltételeiknek másolását és fordítását vállalja bármely szakmából és iparágból a pontos műkifejezések használatával, 2022

HIVATALOS ÓRÁK: d. e. 9-12.

d. u. 3-6

beteg emberből, Aradmegyében már halálos áldozattal járt. A rossz szellem kiűzése cinóber-füstöléssel történik, ami higany tartalmú és ha véletlenül eltalálják a kellő adagot, a vér megfertőzőttségéből támadó kiütéseket eltünteti. Ezen alapul a babona, azonban a cinóber-gáz borzalmas mérgező hatása érvényesül sok esetben. Informátorom elmondja, hogy

Arad környékén boncolt már olyan holttestet, amelyen cinóbermérgezést állapított meg.

A szerencsétlen ember túl sokat lélegzett be a higanyt tartalmazó gázból.

lusi nép előtt. Az az általános néphit, hogy a röntgensugárral való átvilágítás, amit nényelven „vesztés”-nek neveznek, néhány évvel megrövidíti az ember életét s ezért az orvosok rábeszélőképes ségének minden ekesszólása szükséges ahhoz, hogy a beteg „Isten neki, rászámom azt a pár évet, hogy meggyógyuljak” felkiáltással odaálljon a fehér tábla mögé. A röntgenezés legtöbbször az egész rokonság asszisztálása mellett folyik le, akik illően megcsodálják a varázslatot...

A középkori babona és néphit tehát még ma is ott kísért, mint egy gyilkos, láthatatlan fantom az aradmezei falvak lakossága felett s minden bizonnyal évszázadok világossága kell még ahhoz, hogy a miszticizmus szellemét elűzze a falusi nép primitív ösztönökkel és sötét félelemmel teli lelkéből... (Cs. P.)

NYILTTÉB.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Új cipőgyári lerakat Aradon.

A mélyen tisztelt vevőink és vásárlóközönség szives tudomására hozzuk, hogy sikerült üzletünknek lekötni

„EGRA” cipőgyár Timisoara

közkedvelt elsőrangú cipőgyártmányainak aradi főlerakatát, úgy, hogy ezáltal azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy az eddignél is még olcsóbb gyári árban és legkiválóbb minőségekben szolgálhatjuk ki m. t. vevőink férfi-, női- és gyermekcipő szükségletét.

Újdonságok nagy választékban naponta érkeznek, mérték utáni megrendeléseket gyárunk soronkívül elintéz.

Kérjük, hogy cipővásárlás előtt választékunkat és kirakatainkat megtekinteni sziveskedjenek, amidőn előre is biztosíthatjuk legelőzékenyebb kiszolgálásunkról.

Teljes tisztelettel:

„EGRA” cipőgyári lerakat, ezelőtt „RECLAM” cipőüzlet

Str. Metianu 9. ARAD, v. Forray-uca 9. (Csakis Orbán cukrászdával szemben.)

Olcsó HAPAG-utazások a chicagói világkiállításra

A HAPAG utasai világvallalat két társasutazást szervez a chicagói világkiállításra. Az első társasutazás utasai szeptember 21-én indulnak és október 20-án térnek vissza. A második társasutazás résztvevői október 12-én indulnak és november 10-én térnek vissza. A nagyszerűnek ígérkező társasutazásokon kívül a Hamburg—Amerika Linie november elsejéig hetenként egyéni és csoportutazásokat rendez a chicagói világkiállításra.

Felvilágosításokkal és prospektussal Künstler Andor utasai irodája szolgál.

Felrobbant egy katonai lőporraktár Szerbiában

Több emberáldozatot követelt a borzalmas katasztrófa

Belgrádból jelentik: Borzalmas robbanás történt ma Mostarban, ahol az ottani katonai lőporraktár a levegőbe repült. A robbanás következtében a raktárban tartózkodó őrmester, a szolgálatos őrszem, valamint egy

fiatal leány, aki a raktár előtt haladt el, meghalt, három járókelő pedig súlyosan megsebesült. A hatalmas detonáció betörte a környékbeli házak ablakait. A robbanást állítólag az őrmester vigyázatlansága okozta.

VICHY-ETAT TERMÉKEI

VICHY-ETAT FORRÁS SÓ Az érvényesből kivont természetes só alkalikus víz készítésére.
VICHY-ETAT PASZTILLAK 2-3 pasztilla étkezés után megkönnyíti az emésztést.
VICHY-ETAT TABLETTAK Az emésztés elősegítésére szolgáló szilviz otthoni készítésére.
 Óvakodjunk az utánzatoktól és hamisítványoktól!

VEZÉRKÉPVISBLŐ: FILIPPE FINKELSTEIN, BUCURESTI Str. Câmpineanu 20.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Aradon és Aradmegyében 180 millió lej követelése van az államnak az agrárreformmal kiosztott földekért

Nyolcvanezer adósról készít kimutatást a pénzügyigazgatóság. — Nyolc évvel ezelőtt az adósok ki akarták fizetni tartozásaikat, de akkor még nem fejeződött be a kataszteri felmérés

Néhány nappal ezelőtt igen nagy munka teljesítésével bizta meg az állam jogügyi igazgatósága az aradi pénzügyigazgatóságnak azt az ügyosztályát, amely a földreform alapján kisebb-nagyobb birtokhoz jutott aradmegyei termelők részletfizetéseit tartja nyilván. Mint emlékeztet, beszámoltunk arról, hogy a kincstár jogügyi igazgatósága átiratot intézett a pénzügyigazgatósághoz, amelyet arra kért, hogy sürgősen készítsen kimutatást azokról a birtokosokról, akik még mindig nem fizették ki az államtól kapott föld vételárát, amelyet 12 év alatt nagyobb anyagi megerőltetés nélkül letörleszthettek volna. Az ellenőrzésnél ugyanis megállapította a jogügyi igazgatóság, hogy az ország különböző vidékein, így Aradmegyében is nagyon kevesen tettek eleget részletfizetési kötelezettségüknek és mivel az állam pénzügyi helyzete igazán nem mondható rózsásnak, azért sürgősen be fogja hajtani követeléseit. Az átirat alapján megállapították, hogy

az aradi pénzügyigazgatóság területén nyolcvanezren kaptak földet az agrárreform alapján,

tehát a kincstári jogügyi igazgatóságnak óriási munkát fog adni az ezeknél levő vételári hátralék peres uton való inkasszáltatása.

Mivel a pénzügyigazgatóságon még nem birták pontosan megállapítani azt, hogy a nyolcvanezer aradi és aradmegyei birtokos közül mennyien maradtak adósok, azért az Aradi Közlöny munkatársa Marsieu Iustin dr.-hoz, Aradvármegye volt prefektusához, a Me-

zőgazdasági Kamara elnökéhez fordult felvilágosításért. Marsieu dr. szerint mindössze nyolcezer új birtokos tehetett eleget fizetési kötelezettségeinek, tehát még hetvenkétezer adósai az államnak az agrártörvény végrehajtásának idején kapott földbirtokért. A kamara elnök számítása szerint körülbelül kétszázezer holdat osztott ki Aradmegyében az állam és egy hold földet átlag ezer lejért engedett át a parasztságnak, tehát az új tulajdonosok kétszáz millió lej részletekben való megfizetésére kötelezték magukat.

— És tizenkét év alatt nem birták volna kiegyenlíteni ezt az összeget? — kérdeztük.

— Az 1924—25. években, a pénzbőség idején ki akarták fizetni a vételarat — válaszolta Marsieu dr. — de az állam akkor nem fogadhatta el, mert a birtokokat még nem rendezték a telekkönyvekben, a kataszteri felméréseket nem fejezték be és a szükséges kimutatások sem készültek el a földtulajdonosokról. Ugy tudom, hogy Aradmegyében aránylag kevés községben végezték el mostanig a telekkönyvezést és a kataszteri felmérést, tehát nagyon nehéz megállapítani azt, hogy kik és mennyivel tartoznak a földekért. Mivel a mezőgazdák a konverziós törvények alapján mentesítve vannak más tartozásaik kifizetése alól, azt hiszem, hogy eleget tehetnek az állam iránti kötelezettségeiknek, hiszen holdankint csak ezer lej megfizetéséről van szó. Valószínű tehát, hogy az állam felszólításának eleget tesznek és kiegyenlítik tartozásukat, amely most körülbelül 180 millió lej lehet.

(B—r.)

A földművelésügyi miniszterium kiküldöttjének látogatása Aradmegye legnagyobb gyümölcsstermő vidékein

Kedvező hivatalos nyilatkozat. — A külföld már is érdeklődik a dió iránt

Két napon át rendkívül fontos hivatást betöltő kormány megbízott tartózkodott Aradon és Aradmegyében. Arion egyetemi tanár, aki a földművelésügyi miniszteriumban osztályvezetői pozíciót tölt be, végigjárta az ország legnagyobb gyümölcsstermő vidékeit, hogy megállapítsa: milyen károkat szenvedtek ebben az évben a gyümölcsstermelők és miképpen lehetne leküzdeni a gyümölcsbetegségeket. A kormány ugyanis nagy akciót indít a növényzet és a gyümölcsök kártékony ellenségeinek leküzdésére s e célból küldte ki Arion professzort. A miniszteri megbízott Popescu Miklós mezőgazdasági kamarai igazgató kalauzolásával járta végig Aradmegye területét, továbbá látogatást tett Kiszjenőn, Gurahoncon és Nagylakon is. Tapasztalatairól megelégedéssel nyilatkozott a Mezőgazdasági Kamarában s kijelentette, hogy Aradmegyében a legegészségesebb fajú gyümölcsöket találta. A messzeföldön hires

aradmegyei almából az idén sajnos kevés fog teremni, mert a sok nedvesség következtében gombabetegség ütötte fel a fejét és ezért az exportra kevésbé alkalmas lesz az alma. Dió iránt már is igen jelentékeny érdeklődés nyilvánult meg Németország, Belgium és Svájc részéről. Belgiumi cégek egy vagon prima dióért 700 belga frankot kínálnak.

Itt említjük meg, hogy az aradi Mezőgazdasági Kamara nagyszabású működési programot valósít meg a közeli hónapokban. Ugyanis bevezeti a vetőmagkicszerelési rendszert. Száz kilogramm bányai és odvosi fajbuzát ad 110 kilogramm ujtermésű, 77—78 kilogrammos saját buzáért, amely három százalékos adalékot tartalmaz. A vetőmag pácolásához kilogrammonként 14 lejért kékkövet, továbbá mázsánként 120 lejért, kicsinyben kimérve, mütrágyát ad aradi, terovai, gurahonci és sebesi raktáraiból. Nagyban a mütrágyát

115 lejért árusítja. Ez évben is olcsón ad el gyümölcscesmetéket. A hegyvidék számára az elsőosztályú gyümölcsfát darabonként 10 lejért, a másodosztályút 5 lejért, a síkságon pedig az elsőosztályút 15 lejért, a másodosztályút 10 lejért árusítja. Egyelőre 25 ezer alma, körte, szilva, kajszin, barack, cseresznye, meggy és diócesmetéket fog kiosztani. A kamara ez évben is megrendezi a méhészeti és egyéb vándortanfolyamokat Aradmegye községeiben.

Néhány nap múlva újból megindul a román—német clearing-iorgalom

Ez év tavaszán tudvalevően váratlanul megszakadt a clearing-összeköttetés a Román Nemzeti Bank és a Német Birodalmi Bank között. Ennek következtében Románia és Németország között csaknem a gazdasági háborúig kiélesedett a viszály. Néhány héttel ezelőtt hosszas tanácskozások után sikerült létrehozni a békét és azóta Románia a Farbenindustrie-val kötött szerződése alapján gabonát exportál Németországba. A hivatalos clearing-forgalom még most sem kezdődött meg a két ország között, ami súlyos zavarokat idézett elő a kereskedelmi forgalomban. Egy aradi nagy pénzintézet ma azt az értesítést kapta Bucurestiből, hogy a Banca Nationala néhány nap múlva kibocsájtandó rendeletével meg fogja engedni, hogy egyelőre ötszáz márka erejéig betéteket elfogadjanak a jegybankfiókjai.

= Az Ipartestület közgyűlése. Az aradi Ipartestület vasárnap, e hó 17-ikén, a saját székházában közgyűlést tart, amelynek tárgysorozatát már közöltük. Az Ipartestület működési szabályzata értelmében a közgyűlésen legalább kétszáz tagnak kell megjelenni, hogy határozatképes legyen. Ha a vasárnapi közgyűlésre kétszáz tag nem jönne el, úgy e hó 24-én, délelőtt 11 órakor tartják meg a gyűlést és pedig akkor már a megjelentek számára való tekintet nélkül.

= Az alkohol árának leszállításáról pótlólag azt közlik Bucurestiből, hogy a literenként 2 lejrel történt árcsökkenést a gabona olcsóbbodása idézte elő, mert tudvalevően a szeszgyártáshoz tengerit és burgonyát használnak.

= Az aradi vámhivatalhoz leérkezett a pénzügyminiszterium új rendelete, amely az import főbizottság hétfői ülésének határozatai alapján készült. Tudvalevően a főbizottság most újból szabályozta a kontingentált áruk behozatali engedélyét, illetve azoknak érvényességét és ez a rendelet az új szabályok alkalmazásáról szól.

= Franciaország el akarja törölni a győző államok háborús adósságait. Párisból jelentik: A francia kormány megbizottja Washingtonban átadta Franciaország javaslatát a háborús adósságok rendezéséről, amelyben azt proponálja, hogy a győző államok mondjanak le az egymásnak adott háborús kölcsönök visszafizetéséről. Ő a maga részéről teljesen elengedi a Németországtól járó jóvátételi követelést és arra kéri az USA kormányát, hogy ennek ellenében az Egyesült Államok is mondjanak le a volt szövetségesektől járó háborús követelésekről.

= Megélnékül a bucaresti-i tőzsde. Bucurestiből jelentik, hogy az értéktőzsde forgalma két nap óta megélnékül, s minden külföldi valutában és belföldi értékpapírban jelentékeny üzletkötés történt. A dollár és a font újabb esése adott lökést a valuta-forgalom felélénkülésének.

Rádió műsor

— Romániai társzámítás. —

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 17.

Bucuresti. 13: Törzsei és vizállásjelentés. Utána zenekari hangverseny. 13.45: Hírek. 14: Könnyű zene gramofonon. 17: Dr. V. Voiculescu felolvasása. 17.15: Román zene. 17.30: és 17.40: Mezőgazdasági előadások. 18: Marcu-zenekar hangversenye. A műsorban Joh. Strauss, Hrnby, Michelé, Leon, Bizet művei. 19: Hírek. 19.15: Marcu-zenekar hangversenye. 20: Előadás. 20.20: Hangverseny. 20.40: Teodorescu Braniste: A hét. 21: G. Niculescu basszista énekel. 22.15: Rádiózenekar. Műsor: Ackermans. Keringő. Kálmán: Cirkuszhercegnő operett-egyveleg. Filippucci: Induló. 24.45: Hírek. — Budapest I. (550 m.) 10.45: Hírek. 11: Róm kath. Istentisztelet. 12.15: Evangélikus istentisztelet. — Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 3: Odeon—Partophon gramofonlemezek. 4: „A legelők fásítása. 4.45: Magyar nóták. Előadja Csekényi József és aradi Farkas Sándor cigányzenekara. 6: Színműelőadás a stúdióban. „A Noszty-fiu esete Tóth Marival.“ 8.30: Az 1. honvédelmi gyalogezred zenekara. 9.40: „Az élet úgynevezett nagy titkai.“ Zágor István vidám csevegése. 10.10: Földessy Arnold gondolkodik. 10.55: Pontos időjelzés, sporteredmények. — Majd: cigány- és jazz-zenekar Kalmár Pál énekszámával. — Budapest II. 4—4.45: Columbia gramofonlemezek. — Bécs. 9.05: Gramofon. 10: Pompe orgona-művész játéka. 13.40: A szimfónikus hangversenye. 20.50: Gi-

tár-kamarazene. 18.20: Rádiózenekar. 21.20: Hrnby: Röpítés a világ körül, zenei rádióegyveleg. — Belgrád. 12: Gramofon. 13.05: Aranczi-zenekar. Népdalok. 14: Gramofon. 16: Rádiózenekar. 17.30: Népdalok. 22.30: Gramofon. 23.30: Cigányzene. 24: Tánclemezek. — Berlin. 16.30—19-ig: Szórakoztató zene. 19.30: Osztrák alpesti dalok. 20: A rovarok zenéséről, csevegés gramofonon. 21.05: Müllöcker: Az elátkozott kastély. operett öt részben. 23: Tánczene. — Königsusterhausen. 16: Öörner orgonaművész játéka. 18: Farkas vidám óra. 18.30: Nicolai: A windsori víg nők, rövid gramofonon. 21.30: Sohóntan: A szabin nők elrablása. bohózat. — Prága. 9.45: Vitousova—Mustná hegedűművész játéka. 12: A 44. gyalogezred zenekara. 17: Az 5. gyalogezred sétahangversenye. 18.30: Gramofon. 20.05: Májnek térdhegedű- és Kredba csembalóművész hangversenye. — Róma. 18.15: Zongora- és tenorverseny, mandolinnyes. 21.45: Spanyol és dél-amerikai zene, majd tánczene. — Svájc Aleman adó. 18.45: Bruckner Adagio. 20.20: Rheinberger: Misa. 21.10: Schubert: A hü katona, daljáték. — Varsó. 13.15: Szimfónikus iskolai hangverseny. 16.05: Gramofon. 17.30: Gramofon. 17.15: Hangverseny. 19: Gramofon. 21: Könnyű zene. 23: Tánczene.

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 18.

Bucuresti. 14: Zenekari lemezek. 18: Rádiózenekar. 19.15: Rádiózenekar. 20.20: Dallemezek. 21: Niculescu Sabin és Pleszkov Nadin hárfakette. 21.45: Mescopol előadóművész. 22.05: Metzner-vonósnegyed. 23: Jazz a Lido-fürdőből. — Budapest I. 7.45: Torna. — Utána: His Master's Voice gramofonlemezek. 10.45:

Hírek. 11: 1. Hogyan lehetett „biztosan“ nyerni a kis lutrin. 2. Szőnyegmegővés. (Felolvasás.) — Közben: Columbia gramofonlemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Hírek Győző voltalkvartettje. 2.30: Cigányzenekar. 4.30: A rádió diáktörője „Morse.“ 5: Asszonyok táncadója. 6.30: His Master's Voice gramofonlemezek. 7.45: Herz Lia zongorázik. 8.30: Zilahy Lajos elbeszélése. 9: Bertha István jazzzenekara. 10.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 12: Garay György jazz-zenekara. — Bécs. 12.30: Paraszttzene gramofonon. 13: Az állástalanok zenekara. 18.25: I. Graffius Ina szopránénekese előadása. 20: Bécsi szimfónikusok. 21.30: Ofmichstaedten-est. A rádiózenekar játéka. 23.15: Tánclemezek. — Belgrád. 12: Gramofon. 12.20: Gramofon. 13.05: Rádiózenekar. 17: Rádiózenekar. 20.30: Gramofon. 21.30: Opera a Nemzeti Színházról. — Kassa. 12.30: Gramofon. 13.30: Rádiózenekar. 14.30: Gramofon. 15.50: Cigányzenekar. 19.20: Gramofon. — Leipzig. 7.20: Reggeli zene. 13: Acélszakos zenekar Altenburgból. 14.30: Hangversenyek régi és modern hangszereken, gramofon. 17: Brahms-, Schumann-, Jensen és Pfizner-dalkettősök. 18.20: Müller orgonaművész. 19.25: Carmen, Trubadur, Bánymester- és Luxemburg-részletek gramofonon. 22.30: Zene híres képekre. 24: Könnyű zene. — Pozsony. 12: Gramofon. 13.30: Déli zene. 18.45: Gramofon. 19.05: Fuvósötös. 22.25: Prága. — Svájc Aleman adó. 18.30: Gramofon. 20.05: Gramofon. 21: Rádiózenekar. 22.10: Hangjáték a cirkuszéletből. — Varsó. 16.50: Gramofon. 17: Népzene lemezek. 18.25: Hegedű- és zongoraszólok. 19.35: Kávéházi zene. 21: Lehár: Friderika c. operettje. 23.45: Tánclemezek.

Apróhirdetések

Biciklivel rendelkező kifutó azonnal felvétetik. Dénes. Str. Miron Costin (Gr. Leiningen-u.) 12—14.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KERESEK CSERÉPKÁLYHÁT 150—200 m²-est megvételre. Címeket Jókárban jelzigere az Aradi Közlöny kiadójába kérem. 3463

Tiszta vadász-fajkutyá, Spring-Spaniel fehér-fekete, alacsonytermetű, hosszúfüllű, eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3442

FÉRFI IMASZÉK elsőrangú, olcsón bére adó. Bővebbet telefon vasárnap 156. hétfőn 623. alatt. 3483

CASSA 2 és 3-as nagyon olcsón eladó. COMISSIO. Dácia kávéház mellett.

Gazdálkodásra alkalmas ház, hat darab asztalos fabak, ötven darab aró eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ingtatlanokat terhelő adósságok kompenzálására olcsó

takarékbetétkönyveket

közvetít

Kiss Lajos „Uranul“ ingatlanforgalmi irodája. városházával szemben Bul. Reg. Ferdinand I. szám, I. em.

Teherautó,

nagy teherbíró stráfkocsi, 5 tonnás, esetleg gummikerekekkel, épületre és zsinidely olcsón eladó.

Samberger faipari üzeme
„Fekete bárány“ épület.

ELADÓ NOI IMASZÉK a neolog israhelita templomban. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1798

ALKALMI BUTOR VÁSÁRLÁS: Ebédlők 6000 lejtől, modern uri szoba, világos hálószoba 3580 lejtől, fehér konyhabutor 1800, garnitúrák, ebédlő plusz divány, szalon, Singer varrógépek, matracok, rugany betétek, oszillárok, kasszák, zongorák, festmények, szőnyegek, vitrinek 450 lejtől, antik butorok, pathéfonok 600 lejtől, íróasztalok és egyéb dísz tárgyak. Ézüstöt, aranyat, briliánst, szőnyeget, dísz tárgyakat, zongorát, pianót a legmagasabb naplárón vesszünk. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári Zalogház folyósítja. — Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISSIO“ biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 18., Dácia kávéház mellett.

Eladó mechanikus műhely teljes felszereléssel, esztergapaddal, 4 HP. benzínmotorral, stb. Királyné: Baia de Criș.

KÉSPENZÉRT MEGVESSZÜK minden eladó dolgait „COMISSIO“. Dácia-kávéház mellett.

AJÁNLOK antik zenélő órákat, perzsabundát, férfikabátok, antik szalon vitrin, 12-es ezüst evőeszköz, ebédlő butor, zongorák, tükrök szalonok, Schöberl ágy, asztali villanylámpák, Biedermeier székek, szekrény, nyest bca. plüsch asztalterítők, perzsaszőnyegek, faragott garmitúrákat stb. SALGONÉ bizom. üzlet. Arad, Str. Horia 1 (Széchenyi-u.) Neuman-pal

ÜZLETEK.

Szép nagy pincehelyiség kiadó V. Thököly-tér 14.
Bővebbet a házmesternél- 8434

INGATLAN.

ELADÓ HÁZ 4X1 szobás lakással. 181 özl telekkel. 10% bérhozam Radnai-ut 88 Bővebbet ugyanott. 3458

TELEK eladó belvárosban. Bővebbet Szilágyi építésznel v. Közép-ucca 40. 3489

Őszi ruhákat, kabátokat legszöbben fest, tisztít, valamint gallérokat legolcsóbban fényes 3166
KNAPP
v. Weitzer-u. 11. modernül berendezett vállalata v. Magyar-u. 10.

„Tűzifa-szükségletét legolcsóbban szerezze be“
Menczer Tibor-cégnél Str. DAROBANTILOR 30. sz.
(Urbán Iván-ucca).

Nikkelezés, aranyozás, ezüstözés, fémszínezés, finom homok mattolás 3821
„TECHNICA“
Remlein et Co. Ep. Radu 19.

HUNGARIA
Nagyszállóda
BUDAPEST,
a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcím: „HUNGARIOTEL“.

Jól jövedelmező ház, a belváros közvetlen közelében, jutányos áron sürgősen eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KÜLÖNFÉLÉK.

A Dácia kávéházban elcseréltek egy TRENCHOT.
Kérem kicserélés végett Vojtek és Weiss céghez leadni. 347

Nr 939—1933.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că primăria comunei Păuliș, în ziua de 30. Septembrie a. c. la ora 10 fine licitație publică cu oferte închise pentru arendarea edificului „Birtul Mare“ ce se arendează pe trei ani, pretul de stri gare este 2000 lei ca arendă anuală.

Iar în ziua de 2 Octombrie la ora 10 se va ținea licitație publică cu oferte închise la Administrația Financiară Arad, pentru arendarea Debitului de beuturi spirtoase Nr. 4, care este rezervat pentru localul „Birtul Mare“, pretul de strigare este 2000 lei ca arendă anuală.

Amatorii vor trebui să intrunească condițiunile art. 183 și 194 din legea pentru Monopolul Beuturilor Spirtoase și vor depune garanția de 5% odată cu înaintarea ofertei.

Condițiunile de arendare se pot vedea la primărie. 3451
Păuliș, la 5 Septembrie 1933.

Primăria.

HATSCHER

Ingatlanforg. irodája Str. Eminescu (Deák F.-u.) 2. l. em. (Lakás ugyanott).

Előnyös ingatlanajánlatai:

1. Üzletvezetőség táján emeletes, üzletes bérház 17 bérleménnyel és raktár, helyiségekkel 132.000 hozam. 900.000.
2. Központban kétemeletes, 16 bérleménnyel és üzlethelyiségekkel, részben parkettás, fürdőszobás lakásokkal, 320 ezer hozam. 2.650.000.
3. V. Batthyány-uccához közel emeletes, 1X4, 3X3 szobás, fürdőszobákkal, 1X2, 1X1 szobás, 900.000
4. Főtérben kétemeletes, 7 lakásos, modern, (2 és 3 szobás, parkettás, fürdőszobásokkal) üzlethelyiségekkel, 16 hozam. 2.400.000
5. Színházhoz közel kétemeletes, 16 bérleménnyel, részben fürdőszobásokkal, 16 hozam. 2.000.000. Átvehető nagyobb banktelherrel.
6. V. Thököly-térhez közel 2 uccára nyíló, 6 lakásos, (3, 2 és 1 szobásak) városi víz, fürdőszobahelyiség, házmesterlakás, 50.000 hozam. 450.000.
7. V. Szabadság-térhez 2 percnyire emeletes, 2 uccára nyíló, 8 bérleménnyel, 650.000
8. Belvárosban, a központhoz közel, 10 lakásos, részben fürdőszobával, 320 ezer
9. V. Szabadság-térhez közel 16 bérleménnyel, nagy telekkel, 84.000 hozam. 650.000.
10. Üzletvezetőség táján iókarban, 2X2, 2X1 szobás, 170 öles telekkel, 170.000. Átvehető 125.000 kézpénzzel.
11. Radnai-uton üzletes, masszív ház, 4 lakással, 225.000.
12. V. Magyar-uccához közel adómentes, 1X2 szobás, elő-, fürdőszobahelyiséggel, esslingeni redőnyökkel, és régi épületben 3 szobás, zárt folyosóval, 240.000.
13. Vasúthoz közel iókarban, 2 uccára nyíló, 6X2, 8X1 szobás, 16 hozam, 650.000.
14. V. Felsze-uccához közel adómentes, 1X2, 1X1 szobás, 180 özl telekkel, 120.000
15. V. Bercsényi-ucca táján 1X3, 2X1 szobás, iókarban, 200.000
16. Kalvin-ucca mellékületében 2X1 szobás, 120.000.
17. V. Kossuth-ucca táján 1X2, 3X1 szobás, nagy műhellyel, üzlethelyiséggel, 120.000.
18. Motoroshoz közel 1X3, 4X1 szobás, vízvezetékekkel, 200.000
19. V. Mikes-ucca táján 1X2, 1X1 szobás, istállószerű, 180 özl telek, 140.000
20. Belvárosban adómentes sarokház 1X2 szobás, fürdőszobás, 2X1 szobás, 200.000.

Azonkívül egvén magán-, bér- és üzletes házak 50.000-tól 5 millióig, továbbá telkek, földek, stb. eladására vannak megbízásaim.
Pénzkölcsönöket ingatlanokra első helyi betéltámaszra, folyószámlára biztosíték mellett, áruombard-hitellet kleszközölök.
Bankbetétkönyvek vételét és eladását közvetítőm. 3487

Autobusz-chassék új kivitelben előnyösen szerezhetők be A. Kálmán R.-T.-nál Aradon

APRÓHIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkevesebb hirdetés ára 10 szög 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este **10** óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

DEUTSCH, roumänisches fräulein auf Nachmittags wird aufgenommen. Adresse in filiale des Aradi Közlöny.

NÉMET vagy román ki-asszonyt keresek délutánra 4 éves lú mellé. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

MAGÁNOS csinos, takarékos, tiszta nő házvezetőnek ajánlkozom magánoshoz. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 3460

KERESKEDELMI ERŐ, nyelvismerettel széleskörű tudással, gondolatokkal, organizáló, akvizitőr, levelező, jó összeköttetésekkel, kül. és belföldi kapcsolatokat tud szerezni, megfelelő állást keres. Ajánlatok „Siker” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kéretnek. 3478

KERESKEDŐSEGÉD rőfős, textildivatárú, angró esetleg detail üzletben szerény fizetésért ajánlkozom. Románul tudok Moldvai Antal, Str. Tribunalu Arenta No 21 3465

FIATAL jócsaládból való, háztartásban teljesen jártas leány házvezetőnek vidékre is ajánlkozom. Leveletet az Aradi Közlöny kiadójába „Csinos” jellegre kér. 3469

MUNKÁSNOK azonnal felvételnek Mauthner magraktárban v. Boros Bényi-tér 42. 3461

HARMADÉVES joghallgató állást keres Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 3490

ÖNÁLLÓ kereskedő, volt gvári főtiszt viselő, családi ügyei miatt elhelyezkedést keres Feltétlen megbízható, vállal titkári, utazói vagy bármilyen bizalmi állást. Választ „Hüségese” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 3475

REICHSDEUTSCHE staatl. dipl Sprachlehrerin mit rum. Sprachkenntnissen ertheilt deutschen, französ, engl. u. Klavierunterricht, übernimmt Nachhilfe für Lycealunterricht, eventuell Engagement für halbe Tage Reuss, Str. Cantacuzino Nr. 8 (volt Határ-ucca.) 8 3464

LAKÁS.

Kiadó I-ső emeleti négy szobás modern lakás. V. Salacz-u. 9. sz. Bővebbet a házmesternél.

ELEGÁNSAN butorozott, földszintes uccai szoba, fürdőszoba használattal kiadó Calvin János-ucca 6. aító 2. 3466

Magánház:

3 szobás, elő. fürdőszobás lakás, Kert-használattal, valamint 1 szobás-konyhás fürdőszobás manzard lakás egybe vagy külön kiadó. Megtekinthető naponta 10-11-ig Kálvin János-ucca 29. 3468

ÜZLETHELYISÉG és száraz nagy pince v. Boros Bényi-téren október 1-re kiadó Cim Ganner, T. Vladimirescu 10. (Dobó-ucca.) 3476

KÉTSZOBÁS udvari lakás mellékhelyiséggel Str. Stroescu (Teleky-ucca) 31. kiadó. 3472

EGY SZOBA, konyha, előszobás lakást keresek lehetőleg fürdőszobával. uccai előnyben, v. Tököl-vér közelében — Ajánlatok „Rendes fizető” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kéretnek. 3473

Két uccai

FÜRDŐSZOBÁS LAKÁS mellékhelyiségekkel október 1-re kiadó Str. Oituz (Hlész-ucca) 111 3491

HÁROMSZOBÁS lakás üvegezett folyosóval, egyik szoba különbejárattal, azonnalra vagy október 1-re kiadó Str. Sárbească 6. sz. alatt (Tököl-vérnél.) Bővebbet tulajdonosnál v. Orzi-u 34. 3492

MODERN 3 szobás lakás, központi fűtéssel, újonnan épült házban a törvény-szék közelében november 1-re kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában 3488

KERTRE NYILÓ OLCÓSÓ LAKÁS négy kis szoba, összes mellékhelyiségekkel, teljesen modern, azonnalra vagy novemberre kiadó. Str. Gheorghe Popa (Ferdinánd-ucca) 9.

Kiadó 4 szobás modern, újonnan festett lakás, mellékhelyiségekkel nov. 1-re. Bővebbet: Str. Bucur (Bötvös-u.) 18. sz., vagy Engelen-üzet. 3494

BRISTOL... BRISTOL... BRISTOL

Szálloda Budapest Dunapart,

árban és szolgálta-
tásban vezet!

Szoba teljes ellátással
személyenként

napi 12.- pengőért

PIROSKY-SZALONBAN:

Mai viszonyokhoz áram leszállítva!
Ondolás 10 lei Hajvágás
Manikür 10 lei Hajmosás

Rádió. O Uraknak olcsó kiszolgálás.
V. Hunyadi-ucca 2. sz., a régi helyen.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

Intézeti gallérok,
egyenruhák és
leányka kabátok
legolcsóbban

Menczer

női confectio fizlet-
ben kaphatók,
Arad, Fischer Eliz-p.

KEZDŐDIK AZ ISKOLA!

Tanszereit és egyéb szükségletét
az alanti cégeknél szerezheti be
a legolcsóbban!

Tankönyvek, iskolátáskák, iskolaszerek

a legnagyobb választékban

CULTURA

könyvkeres-
kedésben
Fehér Kereszt épület.

Cipőket

legolcsóbban vásárol
ACONIU-nál

Str. Bratianu
Minorita-palota.

Legolcsóbban vásárol-
hat iskolásgyermekének
Ruha-, haj-, cipő-
keféket, kézi-
munka-, uzsonna
és utazókosarakat

Krebs & Moskovits

cégnél, Arad,
új Neuman-ház.

ISKOLA- harisnyát, szvettert,

kötött árut

BARSONY- nál vehet legjob- bat és legolcsóbbat

v. Szabadság-t. 18

Iskola- és aktatáska

nagyban és kicsiny-
ben legolcsóbban

Jäger Vilmos

böröndösnél szerezhe-
tők be, Str. Marasesti
4. (Kossuth-ucca.)

Pullover, sapka, harisnya, sál, keztyű

zsebkendő és trikóféhér-
nemű, stb. legolcsóbb
bevásárlási tórrása

Bittenbinder M.

Str. Eminescu 12.
(v. Deák Ferenc-ucca.)

Muzsai

József
színházzal szemben

öltöny, trenchcoat, télikabát

Kötött áru

és gyermek ruházati
cikkek legolcsóbban

Szántó József

cégnél,
Színházzal szemben.

Saját készítményű
GYERMEK és DIÁK
STRAPA

CIPŐK

ugyszintén női- és fér-
fi cipők az őszi időnyre
legolcsóbban

Czernóczky Mihály

Str. Eminescu 22.
(Deák F.-u.) cégnél.

Legjobban és legolcsóbban

vásárolhat

Goldstein

Lajos divatruházában

Arad, Str. Bratianu 2.
Minorita-palota.

Iskolai haris- nyák, szvette- rek, gyapju fonalak

legolcsóbban

Weisz és Benjamin

cégnél a Megyeháza-
val szemben.

Gyermek patent harisnyát
női harisnyát, férfi sok-
nlt, gyermek-, férfi- és
női szvettert, selyem kom-
binét és reformot stb. téli
trikó árut legolcsóbban

Bogyó A.

Str. Eminescu 1.
(Corso mozi mellett.)

LEGJOBB CIPŐK

legolcsóbb árban

DEUTSCH-nál

Neuman-palota

Iskolátáskák 45 lejtől, bőr aktatáskák 180 lejtől,

továbbá pulloverek, ha-
rlányák, keztyűk, zseb-
kendők, sálak, minden-
nemű kötött áruk, stb.
legolcsóbban

Színházi Versenybazar

Str. Bratianu, Minorita-p.

Raktáron tartok zseb-,
fall- és ingaórákat,
valamint briliáns,
arany- és ezüst áru-
kat a legfinomabb kivi-
telben, Tört aranyat
és ezüstöt a legmaga-
sabb árban veszek vagy
újra átcserelek.

Gartner József

órák, ékszerész

Str. Bratianu, Minorita-p.

Legolcsóbban
vásárolhat

Friedmann

S. József

divatruházában Arad,
Str. Metianu 2.

Fogkefék, szappanok, fogpaszta

feltűnő olcsó árakban,
diákoknak külön kedvez-
mények

Drogeria City

E. Zeiner
Minorita-palota.

PAPP-né

kalapszaloniába

Piata Avram Iancu
(Szabadság-tér) 21.

a legújabb párisi
modell kreációk
megérkeztek.
Nagy választék.
Olcsó árak.

Fűző, kesztyű, sérvkötő

Steinhübel

V. Salacz-u. 1.